

တက္ကသိုလ်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်

ဦးသန့်

တက္ကသိုလ်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်

၁၁။ ကုလသမဂ္ဂသို့ မြန်မာသံအမတ်ကြီး

ဦးသန့်သည် ဝန်ကြီးချုပ်အတွင်းဝန်ရာထူးဖြင့် နိုင်ငံတကာသို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ဦးနုသွားသည့် နိုင်ငံတိုင်းသို့ပင် ဦးသန့် လိုက်ပါခဲ့ရသည်။ ၁၉၅၂-ခုနှစ်က ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံကြီးသို့ ဦးသန့်သည် မြန်မာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ကိုခေါင်းဆောင်၍ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ဦးသန့်သည် ထိုစဉ်ကမှ အနောက်တိုင်း ဥရောပဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ခဲ့ဘူးပေသည်။ ကုလသမဂ္ဂသို့ ပထမဆုံး သွားရောက်ခဲ့ရသော ၁၉၅၂-ခုထိ ဥရောပဝတ်စုံကို တစ်ခါမျှ မဝတ်ဆင်ခဲ့ပေ။ ထိုနှစ်က နိုင်ငံခြားသို့ သွားရသောမည်ဆိုမှ အနောက်ဥရောပဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်ရန် အခွင့်ကြိုတော့သည်။ မလွဲမရှောင်သာ ဝတ်ရတော့သည်။

၁၉၅၅-ခုနှစ်တွင် ဦးသန့်သည် ဝင်ဒါမီယာရပ်ကွက်၌* အိမ်တစ်လုံး ဆောက်လုပ်ခဲ့ပေသည်။ သို့သော် အိမ်တွင် ဦးသန့်မနေခဲ့ပေ။ အိမ်မှာ လှပတင့်မောသော တိုက်အိမ်တစ်လုံးပင်ဖြစ်သည်။ အဝါရောင်ဆေးသုတ်ထားသဖြင့် နေချင့်စဖွယ် သပ်ယပ်သန့်ရှင်းသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ထိုအိမ်ကို နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးအား အငှားတင်ခဲ့လေသည်။

၁၉၅၁-ခုနှစ်က ဦးသန့်သည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ရောက်ခဲ့ပြီး စာရေးဆရာကြီး မောရစ်ကောလစ်နှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရခဲ့သည်။ မောရစ်ကောလစ်မှာ နေဝင်ဘုရင်များ၊ ယိုးဒယားဝှိုက်စသော စာအုပ်များကို ရေး၍ နာမည်ကြီးခဲ့သော စာရေးဆရာကြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အရေးပိုင်အဖြစ် နှစ်ပေါင်းများစွာ အမှုထမ်းခဲ့ရာမှ ရရှိသော ဗဟု သုတအထွေထွေဖြင့် ယင်းစာအုပ်များအပါအဝင်

* ယခုသံလွင်လမ်း

စာအုပ်များစွာ ရေးသားခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ စာပေကို မြတ်နိုင်းခင်တွယ်သော ဦးသန့်သည် မောရစ်ကောလစ်ကို တွေ့ဆုံရခြင်းဖြင့် များစွာ ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်မိခဲ့၏။

ဦးသန့်သည် ဦးနု၏ခရီးစဉ်တွင် လိုက်ပါခဲ့ရခြင်းဖြင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင် အများနှင့်လည်း သိကျွမ်းခင်မင်ခဲ့ရပေသည်။ ဆိုဗီယက်ရုရှားသို့ ၁၉၅၄-ခုနှစ်က ဦးသန့်ရောက်ခဲ့ပြီး ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ်မဖြစ်သေးသော ခေါင်းဆောင်ကြီး ခရုရှက်နှင့် ခင်မင်ခဲ့ရသည်။ ခရုရှက်မှာ ဆိုဗီယက် ကွန်မြူနစ် ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်သာ ဖြစ်သည်။ ဦးသန့်သည် တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဆိုဗီယက်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များဖြစ်သော လီယိုနစ် ဘရက်ဇညက်နှင့် အလက်ဇီကိုဆီဂင်တိုကိုလည်း တွေ့ဆုံခဲ့ရပြီး ရင်းနှီးခင်မင်မှု ရရှိခဲ့၏။

ဘရက်ဇညက်မှာ နောင်အခါတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဖြစ်နေပြီး ကိုဆီဂင်မှာ ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေပေပြီ။ ဦးသန့်၏ တရုတ်ပြည် ခရီးစဉ်တွင် ဦးသန့်သည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသော မော်စီတုံးနှင့် ချူအင်လိုင်တို့ကို တွေ့ဆုံသိကျွမ်းခဲ့ရ၏။ ထိုနှစ် (၁၉၅၄-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာ)တွင်ပင် ဦးသန့်သည် မြောက်ဗီယက်နမ် ဟနွိုင်းမြို့တော်သို့ ဦးနုနှင့်အတူ ရောက်ရှိခဲ့သေးသည်။ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဟိုချီမင်းကို ဦးသန့် ခင်မင်သိကျွမ်းခဲ့ရသည်။ ဦးသန့်သည် ၁၉၅၅-ခုနှစ် တွင် အစွဲရေးပြည်သူ့လူထုက မြန်မာနိုင်ငံမှ ဧည့်သည်များ၏ အဝတ်အစားများကို ကိုင်ကြည့်ရန် တိုးဝှေ့လာကြပုံ၊ ခင်မင်စွာနှုတ်ခွန်းဆက်ကြပုံများကို ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလ ဂါဒီယံမဂ္ဂဇင်းတွင် ဆောင်းပါးရေးခဲ့လေသည်။

နိုင်ငံတကာ ချစ်ကြည်ရေးအရ မြန်မာနိုင်ငံသို့ အပြန်အလှန်သဘောဖြင့် ဆိုဗီယက်မှ ဘူဂနင်၊ ခရုရှက်စသော ခေါင်းဆောင်များ၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှ ချူအင်လိုင်၊ မြောက်ဗီယက်နမ်မှ ဟိုချီမင်း၊ အိန္ဒိယမှ နေရူး၊ ယူဂိုဆလပ်နိုင်ငံမှ တီးတိုး၊ အမေရိကန်မှ ရစ်ချတ်နစ်ဆင်၊ ဒါးလက်စ်၊ စတီဗင်ဆင်စသော ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် လာရောက်

လည်ပတ်ကြလေသည်။ ဦးသန့်အနေဖြင့် မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများကို ခင်မင်ရင်းနှီးစွာဖြင့် ပြန်လည်ပြုစုဖွဲ့စည်းခဲ့ရပေသည်။ ၁၉၅၆-ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကြီး ပြီးခဲ့သောအခါ ဦးနုသည် ဖဆပလဥက္ကဋ္ဌရာထူးတွင်နေပြီး ဦးဗဆွေကို ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူး လွှဲပေးလေသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်အပြောင်းအလွှဲဖြစ်သွားသော်လည်း ဦးသန့်သည် ဝန်ကြီးချုပ်အတွင်းဝန်အဖြစ်ပင် ဆက်လက်၍ လုပ်ကိုင်နေပေသည်။

ဦးဗဆွေသည် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ်ဖြင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဘုံဘောမြို့၊ ဆိုရှယ်လစ်ကွန်ဖရင့်သို့ လည်းကောင်း၊ နယူးဒေလီမြို့ ကိုလံဘိုကွန်ဖရင့်သို့ လည်းကောင်း သွားရောက်ရသောအခါ ဦးသန့်သည် ဝန်ကြီးချုပ်၏ အတွင်းဝန်အဖြစ် လိုက်ပါရပြန်လေသည်။ ၁၉၅၇-ခုနှစ်တွင် ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတန်းသံအမတ်ကြီးအဖြစ် ဦးနုက ခန့်ထားလိုက်လေသည်။ ဦးသန့်က ယင်းရာထူးကို မငြင်းမပယ်ဘဲလက်ခံခဲ့လေ၏။

ဦးသန့်၏ဇနီး ဒေါ်သိန်းတင်မှာ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ မသွားလိုလှပေ...။ သို့သော် ခင်ပွန်းဖြစ်သူသွားလျှင် ဘယ်သွားသွားလိုက်မည်ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားသူလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ဦးသန့်အနေဖြင့် နိုင်ငံရပ်ခြားသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းရမည်ကို သဘောကျပေသည်။ ဒေါ်သိန်းတင်၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ များစွာမကောင်းလှ၊ အားနည်းလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေါ်သိန်းတင်ကို နိုင်ငံခြားမှ သမားကောင်း ဆရာကောင်းများဖြင့် ကုသမည်။ ထို့ပြင် နိုင်ငံခြားသို့ သွားနေခြင်းဖြင့် မိမိသားသမီးများ၏ ပညာရေးကျန်းမာရေးတို့ကို ကိုယ်ဖိရင်ဖိပြုစုရန် အချိန်ရမည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာကား ဦးနုခေါ်သံကို နာခံ၍ အချိန်မအား ဖြစ်နေခဲ့ရသည်မဟုတ်ပါလား...။

ဦးသန့်အနေဖြင့် ရန်ကုန်တွင် ဆက်လက်နေထိုင်ရန်လည်း စိတ်ကုန်သလောက် ရှိနေပါချေပြီ။ ဖဆပလကြီး နှစ်ခြမ်းကွဲတော့မည်။ အဖွဲ့အတွင်း ပုတ်ခတ်ငြင်းခုံသံများမှာ နားကွဲလှမတတ်။ ဦးနုတို့က တစ်ဖက်၊ ဦးဗဆွေတို့က တစ်ဖက်၊ အစိပ်စိပ်ကွဲအက်နေသော သည်အဖွဲ့ကြီးကို ဦးသန့် မကြည့်ရက်။ ဦးသန့်သည် ပါတီနိုင်ငံရေးကို မူလကတည်းကပင် စိတ်ဝင်စားသူတစ်ယောက် မဟုတ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ယခုကဲ့သို့ အာဏာလုရန်

ဆော်ကြ တီးကြမည့်အဖြစ်ကို မရွစိမ့် မရွရက်ပါပေ။ ဖဆပလကြီးကွဲလျှင် လည်း ဘယ်ဘက်ကိုမှ လိုက်ပါရန် ဆန္ဒမရှိ၊ ဤသို့သောအခြေတွင် နိုင်ငံခြားသွားနေသည်ကမှ နားအေးပါးအေးရှိသည်။ စိတ်ချမ်းသာပေဦး မည်။

ဦးသန့်မရှိသောအခါမှပင် ဦးသန့်၏တန်ဖိုးကို ပိုမို၍သိရှိကြရလေ တော့သည်။ ဦးသန့်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏ အတွင်းဝန် ရာထူးအတွက် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးကို ခန့်ထားရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ ယင်းတို့တွင် ၂-ဦးမှာ ရာထူးကို ငြင်းပယ်သွား၏။ ကျန်တစ်ဦးမှာလည်း လအနည်း ငယ်သာ ထမ်းဆောင်ပြီး တာဝန်မှနှုတ်ထွက်သွားလေတော့သည်။

ဦးသန့် သည် စနိုးဖြစ်သူ ဒေါ်သိန်းတင်၊ သမီး အေးအေးသန့်၊ သား တင်မောင်သန့် တို့နှင့်အတူ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်မှ ပီအေအေလေယာဉ်ဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ နယူးယောက်မြို့သို့ ထွက်လာခဲ့သည်။

လေယာဉ်ပေါ်သို့အတက်တွင် မိမိအား အစဉ်အမြဲ အားကိုးချစ်ခင် ခဲ့ကြသော ဦးခန့်၊ ဦးသောင်း၊ ဦးတင်မောင်စသော ညီငယ်သုံးဦးနှင့် မိခင် ကြီး ဒေါ်နန်းသောင်း၊ နိုင်ငံခြားရေးဌာနအရာရှိများ၊ ပြန်ကြားရေးဌာန၊ ဝန်ကြီးချုပ်ရုံး အမှုထမ်းအရာထမ်းများအား လက်ပြနှုတ်ဆက်ခဲ့၏။ အမိ မြေကိုခွာ၍ အလှမ်းကွာဝေးလှသော ခရီးစဉ်ကို စတင်ခဲ့ပေပြီ။ လမ်းခရီး တွင် လေယာဉ်ခရီးကို မနှစ်သက်သော ဒေါ်သိန်းတင်မှာ အိပ်၍မရပေ။ သားနှင့် သမီးတို့မှာလည်း စိတ်တက်ကြွလှုပ်ရှားနေကြ၏။ ဦးသန့် ကိုယ် တိုင်ပင် လေယာဉ်ခရီးသွားနေကျဖြစ်သော်လည်း ကောင်းစွာအိပ်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

နယူးယောက်မြို့တော်မှာ လူဦးရေအလွန်ထူထပ်ပြီး ဆူညံသော မြို့တော်ကြီးဖြစ်သည်။ ဦးသန့်တို့ မိသားစုသည် နယူးယောက်မြို့တွင် များစွာ အခက်အခဲမရှိလှပေ။ သားနှင့် သမီး၊ ဦးသန့်တို့ သုံးဦးမှာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာကို ကျွမ်းကျင်စွာ ပြောနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ဘာသာစကား အပြော အဆိုလည်း မခက်ခဲလှ။

ဦးသန့်တို့မိသားစုသည် နယူးရောက်မြို့တော် အရှေ့ ၇၂-လမ်းတွင်

အိမ်ငှားနေကြသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂရောက် မြန်မာအမြဲတမ်းကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့မှာ အမှုထမ်းအရာထမ်းနည်းသလောက်ပင် အလွန်လည်း အလုပ်များ သည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ အထွေထွေညီလာခံတွင် အဖွဲ့ကြီး ၇- ဖွဲ့ ရှိလေသည်။ ထိုအဖွဲ့တိုင်းတွင် နိုင်ငံများ အလှည့်ကျပါဝင်ရလေသည်။ ဦးသန့်နှင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏တာဝန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောဆန္ဒကို ကုလသမဂ္ဂတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအား အသိပေး ဆောင်ရွက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းကို အမေရိကန် နိုင်ငံသားများ ပိုမိုနားလည်ကြပါစေရန်လည်း ကြိုးစားရသေးသည်။ ဦးသန့် သည် ကုလသမဂ္ဂရောက် မြန်မာသံအမတ်ကြီးတစ်ယောက်အဖြစ်ဖြင့် အမေ ရိကန် တက္ကသိုလ်များသို့ သွားရောက်၍ မိန့်ခွန်းပြောရင်း မြန်မာအကြောင်း ကို သိကြားစေခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂရောက် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှာ အမြဲတမ်း မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဆက်သွယ်၍ ညွှန်ကြားလွှာများလို တောင်းခံခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ တစ်ခါတရံတွင် ဦးသန့်သည် ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစား ဆုံး ဖြတ်ချက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆောင်ရွက်လိုက်ရသည်များလည်း ရှိပေသည်။

၁၉၅၈-ခုနှစ်တွင် ဖဆပလနစ်ခြမ်းကွဲပြီးနောက် တိုင်းပြည်အခြေ အနေကို ထိန်းသိမ်းရန် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၏ အိမ်စောင့်အစိုးရအဖွဲ့ တက် ရောက်လာ၏။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် ကုလသမဂ္ဂ မြန်မာကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့ကို ပြောင်းလဲခြင်းမပြုပေ။ မူလအတိုင်း ဆက်လက်ခန့်ထားလေသည်။ ဦးသန့်သည် ကုလသမဂ္ဂနိုင်ငံအသီးသီး၏ ခေါင်းဆောင်အတော်များများနှင့် ဆက်ဆံရသောအခါ မလိုလား မနှစ်မြို့ဖွယ်သောလူများကို တွေ့ရလေ သည်။ ဦးသန့်ငယ်စဉ်က နိုင်ငံရေးသမားဆိုသော လူတစ်စုကို ကြည့်၍မရ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။ ယခု ကုလသမဂ္ဂတွင် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ဆိုသော လူတစ်စု ၏ ပြုမူနေထိုင်ပြောဆိုပုံများကို ကြည့်ပြီး အားမရ၊ မကျေနပ်ဖြစ်မိခဲ့သည်။ ၁၉၅၈-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလက နယူးယောက်မြို့တော်၌ ကျင်းပသော ဟောပြောပွဲတစ်ခုတွင် ဦးသန့်က ပါးစပ်ပြောပြီး လက်ကမပါသော နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်အချို့၏ မလိုလားဘွယ်ရာ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုများအား ပြစ်တင် စကားပြောခဲ့ပေသည်။

ဦးသန့်မှာ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးအဖြစ်ဖြင့် ဘဝခရီးကို အချိန်
 ဧကန်တော်ကြာ လျှောက်ခဲ့ရသူဖြစ်လေသည်။ သည်ခရီး၌ မိမိ ပြောချင်သည်ကို
 လွတ်လပ်စွာပြောခဲ့သည်။ မိမိရေးချင်သည်ကို စိတ်တိုင်းကျ ရေးသားခွင့်
 ရခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုကား ယခင်နှင့်မတူတော့ပေ။ ဦးသန့်မှာ ကမ္ဘာ
 ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ချုပ်ရောက် သံတမန်တစ်ဦး ဖြစ်နေပေပြီ။ စကားပြောရာတွင်
 သံတမန်တို့ ထုံးစံ၊ အရိပ်သုံးပါးကို ဆင်ခြင်ညှိနှိုင်း၍ ပြောရသည့်အခါ
 ရောက်နေခဲ့သည်။ ၁၉၆၀-ပြည့်နှစ် ဦးနု၏ ပထစအစိုးရအဖွဲ့ တက်ရောက်
 လာပြန်သော် ဦးသန့်ကိုပင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးအဖြစ်
 ဆက်လက်၍ ခန့်ထားခဲ့လေသည်။ ယခုအခါတွင် ဦးသန့်သည် အာရှ
 အာဖရိက အုပ်စုအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်နေသည်။ ကုလသမဂ္ဂရန်ပုံငွေ တိုးပွားရေး
 အဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်နေရသည်။ အယ်လ်ဂျီးရီးယား
 လွတ်လပ်ရေး ကော်မတီဝင်အဖြစ်လည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိ၏။ ဦးသန့်ကို
 ကုလသမဂ္ဂရောက် နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ ကိုယ်စားလှယ်အများကပင် ခင်မင်လေးစားကြ
 သည်။ ဦးသန့်ကို ချစ်ခင်လေးစား လူသိများနေကြခြင်းအတွက် အဓိက
 အကြောင်းရင်းကိုရှာသော် ဦးသန့်၏ ဖော်ရွေသောအပြုံးနှင့် ခင်မင်နှစ်လို
 ဖွယ်သော အမူအရာသည် အကြောင်းတစ်ချက်ဖြစ်လေသည်။

ပြဿနာတိုင်းကိုပင် ကိုယ်ဖိရင်ဖိဆောင်ရွက်ဖြေရှင်းလေ့ရှိသော ဦးသန့်၏
 အမူအကျင့်သည်လည်း သူ့ကို လူချစ်လူခင်ပေါစေသည့် ဒုတိယအကြောင်း
 ရင်း ဖြစ်ပေ၏။ ဦးသန့်သည် အလွန်လည်း အာဝဇ္ဇန်းရွှင်သူဖြစ်၏။ နိုင်ငံ
 တကာရေးရာများကို ဖြေရှင်းဆွေးနွေးနေသည့်အခါတွင် ကြားနာရသူ
 ပျင်းရိနွမ်းငွေ့စေမည့် မိန့်ခွန်းရှည်ကြီးတွေကို သူမပြော။ ဟာသဉာဏ်
 ရွှင်ရွှင်ဖြင့်ပင် တိုတိုနှင့် ပြတ်ပြတ် စကားပြောလေ့ရှိသည်။ ဤသည်ကပင်
 မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂသံအမတ်ကြီး ဦးသန့်သည် လူသိများ၍ ထင်ရှား
 လာခြင်းအတွက် အကြောင်းရင်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

၁၉၆၁-ခုနှစ်တွင် ဦးသန့်သည် ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သူ ဦးနုနှင့်
 အတူ ယူဂိုဆလပ်နိုင်ငံ ဘဲဂရိတ်မြို့တော်၌ကျင်းပသည့် ဘက်မလိုက်
 နိုင်ငံများ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးသန့်

ရေးသားသော ပြည်တော်သာခရီးအမည်ရှိ စာအုပ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်ဝေနေပြီဖြစ်၍ ယင်းစာအုပ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်များ၊ ကျောင်းများသို့ မြန်မာနိုင်ငံ ဘာသာပြန်စာပေအသင်း (စာပေဗိမာန်)မှ ဖြန့်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်နေပေပြီ။

* * *

၁၂။ ဦးသန့်၏ ပြည်တော်သာခရီး

ပြည်တော်သာခရီးစာအုပ်ကို ပြုစုရာတွင် ဦးသန့်၏ အာသိသမာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးမှု ကြီးပမ်းချက်ကို မပိုမလိုပင် မြန်မာလူထုထံ တင်ပြရန် ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၄၈-ခု၊ ဇန်နဝါရီလ ၄-ရက်နေ့မှစ၍ အချုပ်အချာ အာဏာပိုင်နိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း လွတ်လပ်ရေးကြီးပမ်းမှု သမိုင်းကို ပြုစုရေးသားထားသော စာအုပ်မရှိခဲ့သေးပေ။ ယင်းအဖြစ်ကို ဦးသန့်က သတိပြုမိသည်။ ဦးသန့်သည် လိုအပ်နေသော စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပြုစုလိုစိတ် ရှိနေ၏။ ထိုသို့ ဆန္ဒဖြစ်ပေါ်နေချိန်တွင် ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်ခဲ့သူ ဦးသန့်မိတ်ဆွေ ဦးနုက ပစ္စုပ္ပန်မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းသဘော သက်ရောက်သော မြန်မာ့ကြီးပမ်းမှုမှတ်တမ်း ကျမ်းတစ်စောင် ရေးသားပြုစုရန် အကြံပေး ညွှန်ကြားခဲ့လေသည်။

ဦးသန့်သည် ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရန်အတွက် ကိုးကားဖွယ် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ပုံနှိပ်ပြီးစာအုပ်များ၊ မိန့်ခွန်းများ၊ အစီရင်ခံစာများကို ရနိုင်သမျှ စုဆောင်းပြီးလျှင် အလုပ်မှအားလပ်ချိန်များတွင် ပြည်တော်သာခရီး အမည်ရှိ ထိုစာအုပ်ကို အပတ်တကုတ် ကြိုးစားရေးသားလာခဲ့ပေသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် အလယ်ခန့်တွင် ဦးသန့်သည် ယင်းစာအုပ် ပထမတွဲကို ရေးသားပြီးစီးခဲ့၏။ လွတ်လပ်ရေးကြီးပမ်းမှုနှင့် တော်လှန်ရေးဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းကြီးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်အချို့တို့အား စာမူကိုတင်ပြခဲ့သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းများတွင် ဦးသန့်သည် အစိုးရ တာဝန်ဖြင့် နိုင်ငံတကာသို့ လှည့်လည်ခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၌ ပြည်တော်သာခရီး ဒုတိယပိုင်းစာအုပ်ကို ဆက်လက်၍ ရေးသားခဲ့လေသည်။

ယင်းစာအုပ် ဒုတိယတွဲကို ၁၉၅၆-ခုနှစ်တွင် ရေးသား၍ ပြီးစီးခဲ့၏။ တတိယတွဲကို ဦးသန့်ဆက်လက်ရေးသားနေစဉ်မှာပင် နယူးဂျော့ရှီ တော်ရို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်း ခံရသောကြောင့် ကုလသမဂ္ဂလုပ်ငန်းများကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဟောပြောအသံလွှင့်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်နေခိုက်တွင် အားလျှင်အားသလို ထိုစာအုပ် တတိယတွဲကို ရေးသားခဲ့၏။ ၁၉၅၈-ခုနှစ် မကုန်မီ တတိယတွဲကို ရေးသားပြီးစီးခဲ့ပေ၏။ ဦးသန့်၏ “ပြည်တော်သာခရီး” စာအုပ်၏ စကားပလ္လင်၌ ဤသို့ ဖော်ပြထား၏။

“ဤပြည်တော်သာခရီး အမည်ရှိသောကျမ်းကို ပြုစုရေးသားရာ၌ ဗမာ့ကြီးပမ်းမှု လုပ်ငန်းကြီးတစ်ရပ်လုံးကို တိတိကျကျ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်ပြရန် မဖြစ်နိုင်သည်ကို ဝန်ခံပါသည်။

“ထိုသို့ ပြည့်စုံစွာ ပြုစုနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံကြီးများတွင် တွေ့နိုင်သော စာပေစုဆောင်းမှုဌာနများ၊ မာတိကာတပ်၍ ရှာဖွေရန် လွယ်ကူသည့် ခေတ်စာကြည့်တိုက် စသည်များ၊ ဌာနအသီးသီးနှင့် မပြတ်ဆက်သွယ်၍ အချက်အလက်ဖလှယ်မှုများ၊ ဝိုင်းဝန်းကူညီရှာဖွေပေးမည့် သုတေသီများ အပြည့်အစုံနှင့် ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်မည်ဟု ရိုးသားစွာ ယုံကြည်ပါသည်။

“ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းတွင် အကြောင်းအရာများ အပိုအလိုရှိခဲ့သော် အချက်အလက်များအပေါ်၌ မှီ၍ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ရာ၌ ချွတ်ယွင်းခဲ့သော် စာရေးသူ၏ တာဝန်လုံးလုံးသာ ဖြစ်ပါသည်” စသဖြင့် ရေးသားထားခဲ့၏။ စာရေးသူ၏ အာသိသကို ဖော်ပြရာ၌ ယင်းစကားပလ္လင်၌ပင် ဦးသန့်က ဤသို့ ရေးသားခဲ့၏။ “ဤကျမ်းကို ပြုစုရာ၌ တစ်ခုတည်းသော အာသိသမှာ ဗမာ့ကြီးပမ်းမှု လုပ်ငန်းကြီးကို မပိုမလို မြန်မာပြည်သူလူထုကြီး ရှေ့မှောက်သို့ တင်ပြရန် ဖြစ်ပါ

သည်။ ထိုသို့ ကြီးပမ်းမှုကြီး၏ အာနိသင်ကို ကောင်းစွာ သဘောကျလျက် ဗမာ့ပန်းတိုင်ကိုလည်း မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါရန် ရည်ရွယ်ချက်ရှိပါသည်။

ထိုသို့ ကြီးပမ်းမှု၏ အာနိသင်ကိုလည်းကောင်း၊ ပန်းတိုင်၏ သဘာဝကိုလည်းကောင်း၊ ကောင်းစွာ သဘောပေါက်နိုင်ကြလျှင် စည်းလုံးမှု၏ အင်အားနှင့် မှန်ကန်သော ဝါဒ၏ ဆွဲဆောင်မှုအင်အားတို့ကို သဘောပေါက်နိုင်ကြပေမည်။ ဤကျမ်းကို ဖတ်ရှုသူတို့သည် ထိုကဲ့သို့ သဘောပေါက်လာကြလျှင် စာရေးသူ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်သည် ပြည့်ဝအောင်မြင်မည် ဖြစ်ပါသည်။”

ဦးသန့်၏ ပြည်တော်သာခရီး စာအုပ်ကြီးမှာ ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲဟု သုံးတွဲရှိသည့်အနက် ပထမတွဲတွင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးသည်မှ လွတ်လပ်ရေးပြန်ရရှိသော ၁၉၄၈-ခုနှစ်အထိ ဆက်စပ်ရေးထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

ပြည်တော်သာခရီး ပထမတွဲတွင် လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မျိုးချစ်မြန်မာတို့ ဦးဆွေးဆံမြေ တော်လှန်ခုခံကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊ လှေခွက်သာကျန်စေ အလံမလှဲစေရဆိုသော စိတ်ဓာတ်ကို ထင်ရှားစွာ ပြခဲ့ကြပုံကိုလည်းကောင်း ဦးသန့်သည် အောက်ပါအတိုင်း စာဖတ်သူများ စိတ်ဓာတ်အားမာန် တက်ကြွဖွယ်ရာ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

ပါတော်မူနှင့် တော်လှန်ရေးများ

၁၈၈၅-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၃၀-ရက်နေ့၊ မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၈-ရက် နေ့တွင် အင်္ဂလိပ် အရာရှိတို့သည် သီပေါမင်း၊ မိဖုရားနှစ်ပါးနှင့် အချို့ မှူးကြီးမတ်ကြီးများကိုပါ ဖမ်းယူသွား၍ ရန်ကုန်မှ တဆင့် မဒရပ်၊ ယင်းမှ ဘုံဘိုင်နယ် ရတနာဂီရိသို့ ဆောင်ယူ

သွားကြလေသည်။ ဤသို့သော အဖြစ်အပျက်များဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံ တဝှမ်းလုံးသည် ဗြိတိသျှအစိုးရ လက်အောက်သို့ ကျရောက်ခဲ့ရလေသည်။ ထိုနေ့မှစ၍ မြန်မာတို့သည် ထီးသုဉ်း၊ နန်းသုဉ်း၊ မြို့သုဉ်းသည်၊ သုဉ်းသုံးဝခေတ်ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင် ခဲ့ရ၏။ ထိုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် “အသျှင်ဧကရီ ဘုရင်မ ကြီး၏ အလိုတော်အရ အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်နှင့် ဂေါ်ဝနာ ဂျင်နရယ်မင်းကြီးက အခါအားလျော်စွာ အထူးခန့်အပ်သော အမှုထမ်း အရာထမ်းတို့ဖြင့် စီစဉ်အုပ်ချုပ်မည့်” အသျှင် ဧကရီဘုရင်မကြီး၏ အာဏာစက်ကျရောက်ရာ နယ်ပယ်များ တွင် အကျုံးဝင်သော နယ်ပယ်တစ်ခုအဖြစ် ပြောင်းလဲ ကျရောက်ရလေတော့သည်။

ထိုစဉ်အခါက ဗြိတိသျှနိုင်ငံတွင် ဝိတိုရိယဘုရင်မ အုပ်စိုးလျက်ရှိ၏။ လက်နက်အင်အားချင်းမမျှသဖြင့် အရှုံး ပေးလိုက်ကြရသော်လည်း မြန်မာတို့သည် အံကြိတ်၍သာ ခံကြရာ စိတ်တွင်ကား အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးကြချေ။ ဆုံးရှုံး သွားသော လွတ်လပ်ရေးကိုသာ ပြန်လည်၍ အရယူရန် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ကြိုးစားခဲ့ကြရလေသည်။

နိုင်ငံအနှံ့အပြားပင် တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲများကို ဆင်နွှဲခဲ့ကြရ၏။ သို့ရာတွင် အခြေအနေ စည်းကမ်းတကျ ဖွဲ့စည်းသော တော်လှန်ရေးမှာ မဖြစ်နိုင်ခဲ့ချေ။ နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း တကွတပြားစီ တော်လှန်နေသော တော်လှန်ရေးအင်အားစု တို့ကို စုစည်းပေးနိုင်မည့် ခေါင်းဆောင်ကိုလည်း မရရှာကြ။ သို့တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံ မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သင့်ရာ သင့်ရာ အဖွဲ့အစည်းငယ်များဖွဲ့စည်း၍ အသီးသီး တစ်တပ် တစ်ဗိုလ်ပြုကာ မကြောက်မရွံ့ မတွန့်မဆုတ် ကြီးစွာသော သူရသတ္တိဖြင့် တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြလေသည်။

ထိုတော်လှန်ရေးစစ်ပွဲကို နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာရှည်စွာပင် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းတိုက်ခိုက်ကြရ၏။ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ သည် ဗြိတိသျှတပ်စခန်းများကို မကြာခဏ တိုက်ခိုက်မောင်းနှင် ပစ်လိုက်ပြီးနောက် အချို့မြို့များကိုပင် စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့ကြ၏။ လူထုကြီးကလည်း မြန်မာသူရဲကောင်းတို့အား ဝမ်းသာအားရ ကြိုဆိုကြ၏။ ရက်ရောစွာ အကူအညီပေးကြ၏။ တော်လှန် ရေးတွင် အခက်အခဲကြုံကြိုက်သည့်အခါများ၌ လူထုကြီးသည် ပြောက်ကျားသူရဲကောင်းတို့အား လျှို့ဝှက်ထားကြ၏။

ဤနည်းပြင့် နိုင်ငံကို သိမ်းယူထားသော စစ်တပ်များ မှာ နေ့မအား ညမအား တစ်စီးရိမ်ရိမ်-တကြောင့်ကျကျ ရှိနေ ကြ၏။ တစ်ခါက တော်လှန်ရေး မြန်မာသူရဲကောင်းတို့အား ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ရန် မေဂျာ ဂျင်နရယ် ၂-ယောက်၊ ဗရီးဂျင်းဒီဃား ဂျင်နရယ် ခြောက်ယောက်တို့ ကွပ်ကဲအုပ်ချုပ် လာသော စစ်သား သုံးသောင်းနှစ်ထောင်ပါ တပ်ကြီးများ ကိုပင် စစ်မြေပြင်သို့ စေလွှတ်ခဲ့ရဖူးလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ရင်မြေကတုတ်လုပ်၍ အရိုးကျေကျေ အရေစုတ်စုတ် အနိုင် မခံ အရှုံးမပေးဟူသော သန္နိဋ္ဌာန်ဖြင့် အဆက်မပြတ် တော်လှန် ခုခံနေကြသော ခေတ်ကြီးတွင် ဗိုလ်မင်းရောင် အစရှိသည့် တော်လှန်ရေးဗိုလ်ချုပ်ကြီးများသည် ထင်ရှားကျော်ကြားလာ ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် ဗြိတိသျှတပ်များ သည် ဗိုလ်မင်းရောင်၏အမည်ကို အထူးကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြ လေသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးနှင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု လွတ်လပ်ရေးနှင့်လည်းကောင်း၊ ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် မြန်မာ့ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည်ကား အထက်ဖော်ပြပါ မြန်မာ့သူရဲကောင်း ဗိုလ်မင်းရောင်မှ ဆင်းသက် လာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်မှာ မြန်မာ့သမိုင်းတွင် မှတ်သား

ဖွယ်ရာကောင်းသော အခြင်းအရာတစ်ရပ် ဖြစ်လေသည်။
 ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကိုသိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ၁၈၈၆ခု၊
 ဇန်နဝါရီလ ၁-ရက်နေ့ထုတ် ဗြိတိသျှအမိန့်ပြန်တမ်းတွင်
 “မြန်မာပြည်၌ ငြိမ်းချမ်းသာယာပါပြီ။ မူလနဂိုနေအတိုင်း
 ငြိမ်ဝပ်ပိပြားပါပြီ” ဟု ထည့်သွင်းကြေညာခဲ့သော်လည်း ဖုံးဖိ
 ရှိမရနိုင်သော အရုပ်ဆိုးကွက်ကြီးများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်ကို
 ဗြိတိသျှလူမျိုးများ၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်များ၌ပင် တွေ့ရလေ
 သည်။

သက်သေတစ်ခုကိုပြရလျှင် မန္တလေးရွှေမြို့တော်သို့
 ဘုရင်ခံချုပ်ရောက်လာသည့်အခါ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်တော်
 မူထမ်းရာထမ်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့သည် တင်းမာခက်ထန်သော
 မျက်နှာဖြင့်နေကြ၍ သြဘာစာလည်းမဆက်၊ အခမ်းအနားတွင်
 လည်း မပါဝင်၊ ဘုရင်ခံချုပ်မျက်မှောက်၌ ဖိနပ်မချွတ်ဘဲ
 နေကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ မြန်မာတို့၏ အပြုအမူသည် အဓိပ္ပာယ်
 ပေါ်လွင်လှ၏။ နိုင်ငံကို အဓမ္မသိမ်းယူသူတို့အား “လှေခွက်
 သာကျန်စေ၊ အလံမလဲစေရ” ဟူသော မြန်မာ့စိတ်ဓါတ်ကို
 ထင်ရှားစွာ ပြသလိုက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ထိုစဉ်အခါက မြန်မာ
 တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတို့သည် ရှိသမျှသော လက်
 နက်တို့ကို စုဆောင်း၍ ရသမျှသော လူအင်အားနှင့် တိုက်ပွဲ
 များ ဆင်နွှဲကြသော်လည်း တစ်စုတရုံးတည်း စုဆောင်းပေး
 နိုင်မည့် ခေါင်းဆောင်လည်းမရှိ။

တော်လှန်ရေးစိတ်ဓါတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာ
 အောင် ဗဟိုမှ လှုံ့ဆော်ပေးမည့်သူလည်း မရှိ။ မျှော်လင့်ချက်
 ပန်းတိုင်လည်း မရှိ။ စိုးမိုးအုပ်ချုပ် မင်းလုပ်လျက်ရှိကြသော
 ဗြိတိသျှတို့၏ လက်နက်အင်အားကလည်း ကြီးမားလှသဖြင့်
 ၅-နှစ်ကျော်၊ ၆-နှစ်တွင်းသို့ ရောက်သောအခါ တိုင်းပြည်
 သည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု ရှိလာသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

မြန်မာတို့သည် ကံသာအမိ၊ ကံသာအဖ ဟူသောတရားကို သဘောပိုက်ကာ “ပြန်လေတော့ ငှက်ခါး၊ နားခါမှသိစေမယ်” ဟု တော်လှန်ရေးကို ခေတ္တမျှ စွန့်လွှတ်လိုက်ကြလေသည်။

သို့သော် ထိုစွန့်လွှတ်ခြင်းကား အပြီးတိုင် စွန့်လွှတ်ခြင်း မျိုးမဟုတ်။ စစ်ပန်း၍ ခေတ္တရပ်ထားသော ယာယီ စွန့်လွှတ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပေ၏။ ၁၈၉၅-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်းမှုရရှိပြီဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ သို့ရာတွင် တော်လှန်ရေး မှန်တိုင်းကြီးသည် ငြိမ်သက်သွားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ပြေပျောက်သွားခြင်းကား မဟုတ်၊ တစ်နေ့တွင် မလွဲကေန် ပေါ်ပေါက်လာရသည့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကြီးအတွက် ငုံ့လင့်လျက်သာ ရှိကြလေသည်။

ဦးသန့်သည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ တော်လှန်ရေးကြီးတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဇွဲသတ္တိပြောင်မြောက်စွာ ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့သော တစ်ချိန်ကဖြစ်ရပ်များကို အထက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။ ဂျပန်များ မြန်မာနိုင်ငံသို့ဝင်လာပြီး မြန်မာများကို လိမ်လည်လှည့်ဖျားခဲ့ပုံကိုကား သမိုင်းဆရာ ဦးသန့်သည် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပေသည်။

“ဂျပန်စစ်အာဏာပိုင်တို့ကား လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးပေးရန် လာရောက်ကြသည်မဟုတ်၊ မိမိတို့၏ လက်သုံးကြွေးကြော်သံဖြစ်သော (အာရှ သာတူညီမျှစနစ်)ဟူသော စကားလုံးဖြင့် လှည့်စားလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဗြိတိသျှတို့၏ အာဏာစက်သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပျောက်ကွယ်သွားသည်နှင့် တပြိုင်နက် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့၏ အာဏာစက်ကို အစားထိုးရန် ကြံစည်ခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်ပေါက်လာတော့၏။

ဦးသန့်သည် ဂျပန်၏ လှည့်ဖျားလိမ်လည်မှုများကို ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ကြုံခဲ့ရသူဖြစ်ရာ ဂျပန်ခေတ် အခြေအနေများကို သူ၏စာအုပ်တွင် အထင်

ကရ ထည့်သွင်းရေးသားနိုင်ခဲ့သည်။ ဂျပန်တို့၏ ဆိုးရွားယုတ်မာမှုကို ပီပီ
ပြင်ပြင် သူ၏စာအုပ်၌ ရေးသားဖော်ပြနိုင်သည်ကို ဤသို့ဖတ်ရှုရပေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် ဂျပန်တို့သည် ကယ်ဆယ်သူဟူသော
အရေကို ခြုံထားသည့် အရှင်သခင်များသာ ဖြစ်လေသည်။
ဂျပန်၏ တစ်ခုတည်းသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ သိမ်းပိုက်ပြီးသော
နယ်မြေတို့ကို ဖိဖိစီးစီး စိုးမိုးရန်ဖြစ်လေသည်။

ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ကြီးမှာ ဂျပန်တို့၏
တဖြည်းဖြည်း မလိမ့်တပတ်အင်အားလျှော့မှုကြောင့် နောက်
ဆုံးတွင် ဟန်ပြစစ်တပ်အဖြစ်သာ ကျန်ရှိခဲ့သည်။ ဂျပန်ပေး
သော ရွှေရည်စိမ်လွတ်လပ်ရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဂျပန်
စစ်ဗိုလ်စစ်သားတို့၏ မောက်မာသော အပြုအမူတို့ကိုသော်
လည်းကောင်း စက်ဆုပ်ရွံရှာလာကြသော မြန်မာအမျိုးသား
တို့သည် တတ်နိုင်သော နည်းများဖြင့် မကျေနပ်မှုကို ပြခဲ့ကြ
သည်။

ဂျပန်အုပ်ချုပ်ရေး ကြာရှည်လာလေ၊ မြန်မာလူထု၏
ဆင်းရဲဒုက္ခမှာ ပိုမို၍ ကြီးကျယ်လာလေလေ ဖြစ်ခဲ့၏။ ဂျပန်
စစ်အာဏာပိုင်များသည် ကျောထောက်နောက်ခံမရှိသော
ငွေစက္ကူ အမြောက်အမြားကို အကန့်အသတ်မရှိ ပုံနှိပ်
ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြန့်ချိခဲ့လေသည်။ ထို
တန်ဖိုးမရှိသော ငွေစက္ကူများနှင့်ပင် ဂျပန်တို့သည် ဆန်စပါး
ကောက်ပဲသီးနှံ အစရှိသည်တို့ကိုဝယ်ယူ၍ မြန်မာ့စီးပွားရေး
ကို ဖျက်ဆီးခဲ့လေသည်။

သမိုင်းဆရာ ဦးသန့်သည် ဂျပန်တို့၏ ဖိနှိပ်ညှဉ်းဆဲမှုများကို ဖော်ပြ
ပြီးနောက် မြန်မာလူထု၏ တခဲနက်တော်လှန်ရေးကိုပါ တဆက်တည်း ဤ
သို့ ပြည့်စုံစွာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့လေသည်။

“၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မိတ္ထီလာနှင့်
မန္တလေးခရိုင်၌လည်းကောင်း၊ မတ်လတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်

ဒေသ၊ သာယာဝတီ၊ ပြည်၊ သရက်၊ ပဲခူး၊ သထုံ၊ ပျဉ်းမနား၊ တောင်ငူ၊ တနင်္သာရီ စသဖြင့် နယ်များခွဲကာ နိုင်ငံအနှံ့အပြား၌ ဂျပန်ကို တော်လှန်ခဲ့ကြသည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့တော်လှန်ရာ၌ နေရာဒေသအလိုက် အခြေအနေကိုကြည့်၍ ပြောက်ကျားတော်လှန်ခြင်းဖြစ်ရာ တကယ်စနစ်တကျ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အစပြုသည့်နေ့ကား ၁၉၄၅-ခု၊ မတ်လ ၂၇-ရက်နေ့ ဖြစ်လေသည်။ တော်လှန်ရာတွင် ဗမာ့တပ်မတော်သားများ သာမက အရပ်သားများပင် ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းကာ ပြည်လုံးကျွတ် ဆင်နွှဲကြလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် သမိုင်းဆရာ ဦးသန့်သည် ပြည်တော်သာခရီး ပထမတွဲတွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးဆုံးရှုံးမှုသည် လွတ်လပ်ရေးပြန်ရသည်အထိ လည်းကောင်း၊ ဒုတိယတွဲတွင် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှု ပေါ်ပေါက်လာသည်မှ ကေအမ်တီ တရုတ်ဖြူ ကျူးကျော်မှု၊ ကွန်မြူနစ်သောင်းကျန်းသူများ၏ ဆိုးရွားယုတ်မာမှုများအထိ လည်းကောင်း၊ တတိယတွဲတွင် ၁၉၄၉-၅၀ မှ ၁၉၅၆-ခုနှစ်ထိ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးရာများကိုလည်းကောင်း ဆက်စပ်ရေးသားပြုစုခဲ့လေသည်။

ပြည်တော်သာခရီး ဒုတိယတွဲတွင် ယနေ့တောတွင်းသို့ ရောက်နေကြသော ကွန်မြူနစ် ဖြူနီ၊ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်ကြသော သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်စိုးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ သမိုင်းဆရာ ဦးသန့်သည် အတွင်းကျကျ အသေးစိတ် ရှာဖွေမှတ်သားထားရသည်များကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရေးသားခဲ့သည်ကို ဖတ်ရှုရလေသည်။

“မြေအောက်၌ လျှို့ဝှက်စခန်းသွားရင်းသာ အချိန်ကုန်ခဲ့သော သခင်စိုးနှင့် ဂျပန်ခေတ်က ဝန်ကြီးတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သခင်သန်းထွန်းတို့သည် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အာဇာတများစွာထားခဲ့ကြ၏။ သခင်စိုး၏ အယူအဆကား ကွန်မြူနစ်ပါတီသည် တော်လှန်ရေးပါတီတစ်ခုသာဖြစ်သဖြင့် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်လိုက်သူတို့သာလျှင် တကယ့်ခေါင်းဆောင်မှု

ပေးနိုင်မည်ဟု ဆို၏။ ရာထူးစည်စိမ်ကို မက်မောသူတို့မှာ ခေါင်းဆောင်မှုပေးနိုင်ခြင်း မရှိဟု သခင်စိုးက အတိအလင်း ပြောဆိုရေးသားခဲ့၏။ သခင်သန်းထွန်းကမူ နိုင်ငံရေး ဆိုသည်မှာ ပရိယာယ်နှင့် တော်လှန်ရေးတို့ ယှဉ်တွဲနေသော လောင်းတမ်းကစားမှုမျိုးဖြစ်၍ တော်လှန်ရေးတစ်ခုတည်းသာလျှင် အဓိကမှတ်ကျောက်မဟုတ်ဟု ဆို၏။ ထိုကဲ့သို့ လုပ်ငန်းအယူအဆနှင့် ကွဲပြားသူနှစ်ဦးသည် ကွန်မြူနစ်ပါတီအတွင်း၌ မူလကပင် ပဋိပက္ခဖြစ်ရလေသည်။”

“ထို့နောက် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီတွင် သခင်စိုး၏ နောက်လိုက်ဦးရေ ပို၍ထားရမည်။ သို့မဟုတ် သခင်သန်းထွန်း၏ နောက်လိုက်ဦးရေ ပို၍ထားရမည်ဟူသော အချင်းဖြစ်ပွား၍ သခင်စိုးနှင့် ဘက်တော်သားတို့သည် ၁၉၄၇-ခု၊ မတ်လတွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ခွဲထွက်ပြီးလျှင် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗမာပြည် (အလံနီ)အဖွဲ့ကို တည်ထောင်လိုက်ကြလေသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပါတီတွင်း အာဏာလုမှုကြောင့် လည်းကောင်း ခွဲထွက်ကြပြီးနောက် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် အပြန်အလှန် ရှုတ်ချရေးသားကြသော စာများသည် ငယ်ကျိုးငယ်နာများကို ရက်ရက်စက်စက် ဖော်ပြသော စာများဖြစ်သည်ကို တွေ့ရလေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖော်ပြရလျှင် သခင်စိုးက သခင်သန်းထွန်းအား ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် စုဆောင်းထားသော ရွှေများကို ကိုယ်ကျိုးအတွက် အလွဲသုံးစားပြုလုပ်သည်ဟု စွပ်စွဲလေသည်။”

ထို့ပြင် ဂျပန်ခေတ်ဝန်ကြီးဖြစ်စဉ်က ဖျာပုံမှ လယ်ပိုင်ရှင် သူဌေးကြီးတစ်ဦး၏သမီးကို မိမိနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားရန် စကားကမ်းလှမ်းခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ထိုသို့ စကားကမ်းလှမ်းသောအခါ သခင်သန်းထွန်းအား (ဂျပန်လုပ် ရွှေကြာပင်)ဟု

ပြောလွှတ်လိုက်ကြောင်း စသည်တို့ကိုဖော်ထုတ်၍ သခင် သန်းထွန်းသည် ဣတ္ထိယ သိုက်တူးသမားဖြစ်သည်ဟု စွပ်စွဲ ရေးသားလေသည်။”

“သခင်သန်းထွန်းကလည်း တုန့်ပြန်လက်စားချေသော သဘောဖြင့် သခင်စိုးအား ပထမမယားကြီး၏ညီမကို အဓမ္မ ကြံ၍ယူပြီးနောက် ညီမနှင့်ရပြီးလျှင် တတိယမယားကိုယူပြီး တဖန်တတိယမယားကို စွန့်ပစ်၍ မိမိ၏ ပါတီဝင်တစ်ဦး လက်မှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ယူပုံအကြောင်းများကို ဖော် ထုတ်၍ လူယုတ်မာ တဏှာရူးဟု ပြန်လှန်စွပ်စွဲခဲ့၏။ ထိုသို့ အပြန်အလှန်စွပ်စွဲကြပြီးနောက် မြန်မာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ နှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗမာပြည်တို့သည် အကွဲကြီးကွဲခဲ့ကြ လေသည်။

ထိုပါတီနှစ်ခု ကွဲပြားခြားနားစေခြင်းငှာ အလံဖြူ ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီဟု ခေါ်စမှတ် ပြုကြ၏။ သခင်စိုးသည် စာဖတ်စာရေး အလွန်ဝါသနာပါသူ ဖြစ်၍ မကြောက်မရွံ့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဝါဒဖြန့်သည့် အရည်အချင်း များနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်၏။

ကိုယ်ကျင့်တရား လုံးဝကင်းမဲ့၍ အလွန်ရက်စက် ကြမ်းကြုတ်ပြီးလျှင် သည်းခံခြင်းတရားကို တလုံးတပါဒမျှ နားမလည်ပေ။ သူ၏ဝါဒမှာ ကွန်မြူနစ်ဝါဒဟု အမည်တပ် ထားသော်လည်း မင်းမဲ့ဝါဒဖြစ်လေသည်။ ဆင်းရဲသား လူ တန်းစားတို့သည် ချမ်းသာကြွယ်ဝသောသူများထံမှ လုယက် ခိုးဝှက်တိုက်ခိုက်ပြီးနောက် မိမိတို့ဘဝသစ်ကို ဖန်တီးရမည် ဟူသော ဝါဒပင်တည်း။ သူ၏နောက်လိုက်များမှာ အများ အားဖြင့် ပညာကင်းမဲ့၍ အကြမ်းနည်းအားဖြင့် မိမိတို့ စားဝတ်နေရေး ပြဿနာကြီးသုံးရပ်ကို ဖြေရှင်းလိုသူများ ဖြစ်လေသည်။ မူလက သခင်စိုးပါတီတွင် အသင်းဝင်ဟူ၍

၃၀-လောက်သာရှိပြီး လုယက်တိုက်ခိုက်ရန် ဝါသနာပါသူ နောက်လိုက် သုံးလေးရာခန့် ရှိလေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါတို့မှာ သမိုင်းဆရာ ဦးသန့်၏ ပြည်တော်သာခရီး စာအုပ်မှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြချက်အချို့ဖြစ်သည်။ ဦးသန့်သည် ကွန်မြူနစ် ဝါဒကို အမည်ခံအရေခြုံ၍ စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ လုပ်ချင်ရာလုပ်နေကြသော ခေါင်းဆောင်များ၏အထုပ်ကို ဖြည်ပြဲခဲ့ပေသည်။ ဦးသန့်၏ ရေးသားချက်များတွင် ကွန်မြူနစ်ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထု မသိရသေးသော အချက်အလက်များကိုပင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် ရှာဖွေထည့်သွင်းပြုစုထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

ဤကား...ဦးသန့်ရေးသားသော ပြည်တော်သာခရီး စာအုပ်သည် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့မှတ်တမ်းတင်ထားသည်ကို အကျဉ်းမျှဖော်ပြချက် ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်တော်သာခရီး စာအုပ်မှာ စစ်ပြီးခေတ်ပြုစုသော သမိုင်းစာအုပ်များတွင် အချက်အလက် အစုံလင်ဆုံးစာအုပ်ဖြစ်သည်ဆိုက မမှားနိုင်ပေ။ နိုင်ငံရေး၊ ဝါဒရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှု အခြေအနေများမှအစ ထောင့်စေ့အောင် ရေးသားပြုစုထားသည်ကို တွေ့ရပေ၏။

၁၃။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်

ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ အမြဲတန်းကိုယ်စားလှယ် ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီက ၁၉၆၁-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၃-ရက်နေ့ ဗြိတိသျှစံတော်ချိန် ၄-နာရီခွဲ မြန်မာ စံတော်ချိန် ညဉ့် ၁၀-နာရီတွင် ကန့်ကွက်သူမရှိ ရွေးချယ် လိုက်ကြလေသည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂကဲ့သို့သော အကြီးကျယ်ဆုံး ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းကြီး ၏ ထိပ်ဆုံးရာထူးကြီးတစ်ခုကို ဦးသန့်အားခန့်ထားခဲ့သည်နှင့် ပတ်သက်၍ ဦးသန့်အား ရွေးကောက်သည့်အချိန်မတိုင်မီက ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အခြေ အနေကိုလည်းကောင်း၊ ဦးသန့် ဟာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည့် ရာထူး၏ အရေးပါ အရာရောက်ပုံကိုလည်းကောင်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပုံ အကျဉ်းချုပ်ကိုလည်းကောင်း ဖော်ပြသင့်သည်ဟု ယူဆပေသည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးကို ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၅၁-နိုင်ငံ ပါဝင်လျက် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။

၁၉၄၅-ခု၊ ဇွန်လ ၂၅-ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဆန်ဖရန်စစ္စကို မြို့၌ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းကြီးကို နိုင်ငံပေါင်း ၅၀-မှ ကိုယ်စားလှယ် များ တညီတညွတ်တည်း သဘောတူလက်မှတ်ထိုးခဲ့ပြီးနောက် ယင်းနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၄-ရက်နေ့တွင် စာတမ်းကို အဖွဲ့ဝင်အားလုံးက အတည် ပြုလိုက်ကြသည်။ ထိုနေ့ကိုလည်း ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနေ့အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုကြပြီး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင် ပထမကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂနေ့ အခမ်းအနားများ ကို ကျင်းပခဲ့လေသည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး ဖွဲ့စည်းရာတွင် မည်သည့် ဆုံး

ဖြတ်ချက်၊ မည်သည့် သဒ္ဓါဌာန်နှင့် ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သည်ကို ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းကြီး၏ နိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထားချက်များကိုကြည့်၍ သိနိုင်သည်။

ကုလသမဂ္ဂစာတမ်းကြီး၏ နိဒါန်းတွင် လူသားအားလုံးတို့၏ မျှော်မှန်းချက်များနှင့် ယင်းတို့၏ လိုရာပန်းတိုင်ကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုမျှော်မှန်းချက်နှင့် လိုရာပန်းတိုင်သို့ ရောက်စေရန် ကမ္ဘာ့ပြည်သူလူထု၏ အစိုးရများက ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးကို ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းကြီး၏ နိဒါန်းတွင် အောက်ပါအချက်များ ပါဝင်သည်။

“ကျွန်ုပ်တို့ ကုလသမဂ္ဂဝင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတိုင်းမှ လူသားအပေါင်းတို့သည် နောင်တစ်ခေတ်တွင် ပေါက်ဖွားလာမည့် နောင်လာနောက်သားအပေါင်းတို့ကို ကမ္ဘာလူထုကြီးအား နှစ်ကြိမ်တိုင်ဒုက္ခပင်လယ်ဝေစေခဲ့သော စစ်ဘေးဒုက္ခကြီးမှ ကင်းဝေးစေရန် ကာကွယ်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ လူတိုင်း ရရှိအပ်သော အခြေခံ လူ့အခွင့်အရေးများ၊ လူ၏တန်ဖိုးနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာများ၊ ယောက်ျားမိန်းမ မခွဲခြား၊ နိုင်ငံကြီးငယ်မရွေး၊ တူညီမျှတသော အခွင့်အရေးများ ရှိကြောင်း၊ သက်ဝင်ယုံကြည်လက်ခံကြောင်း ကြေညာရန် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံအချင်းချင်းချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်များတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် အခြားအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများကို တရားမျှတမှု၊ ရိုသေလေးစား လိုက်နာမှုများရှိစေရန်လည်းကောင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေးတိုးတက်မှုနှင့် ပိုမိုလွတ်လပ်သော ပတ်ဝန်းကျင်တွင် အဆင့်မြင့်မြင့် နေထိုင်နိုင်ရန် လူတို့၏ နေရေးထိုင်ရေး အဆင့်အတန်းများမြှင့်တင်ပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့ သဒ္ဓါဌာန်ချထားသည့် အလျောက် မေတ္တာတရားရှေ့ထားလျက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အိမ်နီးချင်းကောင်းပိသစွာ သည်းခံခြင်းတရား လက်ကိုင်

ထား၍ အေးချမ်းစွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနေထိုင်ရန် လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ အင်အားများကို စုရုံးပေါင်းစည်း၍ လည်းကောင်း၊ အများအကျိုးအတွက်မှတစ်ပါး လက်နက်အင်အားများကို မည်သည့်အခါမျှ အသုံးမပြုရဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသောမူကို လက်ခံ၍ ထိုမူအတိုင်း ဆောင်ရွက်မည့် စနစ်များကို တီထွင်လက်ခံထားရှိရန်လည်းကောင်း။

ကမ္ဘာ့လူထု၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ယန္တရားကို အသုံးပြုရန်လည်းကောင်း ယင်းရည်ရွယ်ချက်များ ထမြောက်အောင်မြင်သည်အထိ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် ကျွန်ုပ်တို့ ဆုံးဖြတ်ချမှတ်ကြသည်။

ထိုရည်ရွယ်ချက်များပါရှိသော ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာချုပ်ကြီးကို သဘောတူ အတည်ပြုပြီးဖြစ်သည့်အလျောက် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဟုခေါ်သည့် အပြည်အပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ကြီးတစ်ဖွဲ့ကို ကျွန်ုပ်တို့ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂဆိုသော အမည်ကို ကွယ်လွန်သူ အမေရိကန်သမ္မတကြီး ရူစဘဲ့က စတင်တီထွင်မှည့်ခေါ်ခဲ့၏။ ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်ကို အမေရိကန်ပြည် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့တွင် ၁၉၄၅-ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၅-ရက်နေ့မှ ဇွန်လ ၂၆-ရက်နေ့ထိ ကျင်းပသော ကွန်ဖရင့်တွင် နိုင်ငံပေါင်း ၅၀-တို့မှ ရေးဆွဲခဲ့သည်။

ကုလသမဂ္ဂစာချုပ်ကို ဇွန်လ ၂၆-ရက်နေ့တွင် လက်မှတ်ထိုးခဲ့သည်။ ပိုလန်နိုင်ငံသည် ကွန်ဖရင့်သို့ ကိုယ်စားလှယ် မလွတ်နိုင်သော်လည်း နောက်မှ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သောကြောင့် ကုလသမဂ္ဂ မူလအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၅၁-နိုင်ငံတွင် ပါဝင်လေသည်။ ကုလသမဂ္ဂ စတင်ပေါ်ပေါက်သည်ဟု အသိအမှတ် ပြုသောနေ့မှာ ရုရှ၊ ဗြိတိန်၊ အမေရိကန်စသော လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများက ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ပဋိညာဉ်စာတမ်းပါ အချက်များကို အတည်ပြုသောနေ့ ဖြစ်လေသည်။

၁၉၄၈-ခုနှစ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ ယင်းနှစ် ဧပြီလ ၁၀-ရက်နေ့တွင်ပင် လုံခြုံရေးကောင်စီက မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုလသမဂ္ဂ ကို ဝင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားချက်ကို တညီတညွတ်တည်း သဘောတူ ခွင့်ပြုခဲ့၏။ ဧပြီလ ၁၉-ရက်နေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံက လုံခြုံရေး ကောင်စီ၏ ထောက်ခံချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအား ၅၈-နိုင်ငံမြောက် အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံအဖြစ် လက်ခံအတည်ပြုခဲ့လေသည်။

ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်များ

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ပထမ အတွင်းရေးမှူးချုပ်မှာ နော်ဝေ နိုင်ငံမှ မစ္စတာ ထရီဗီလီးဖြစ်လေသည်။ ၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ တစ်ရက်နေ့တွင် နော်ဝေနိုင်ငံမှ မစ္စတာထရီဗီလီးကို အတွင်းရေးမှူးချုပ် အဖြစ် ၅-နှစ် အမှုထမ်းရန် ခန့်ထားခဲ့သည်။ ၁၉၅၀-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ တစ်ရက်နေ့တွင် သူ့ကိုပင် နောက်ထပ် သုံးနှစ် ဆက်လက်ခန့်ထားခဲ့၏။ ၁၉၅၂-ခု၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၀-ရက်နေ့တွင် မစ္စတာထရီဗီလီး ရာထူးမှ နှုတ်ထွက် သွားလေသည်။ ၁၉၅၃-ခု၊ ဧပြီလ ၁၀-ရက်နေ့တွင်မူ ဆွီဒင်နိုင်ငံမှ မစ္စတာ ဟမ်းမားရှူးလ်ကို အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားခဲ့သည်။ ၁၉၅၇-ခုနှစ် တွင် နှစ်စေ့သောအခါ ထိုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၆-ရက်နေ့၌ မစ္စတာ ဟမ်းမားရှူးလ်အား နောက်ထပ်သက်တမ်း ၅-နှစ်အဖြစ် ၁၉၅၈-ခု၊ ဧပြီလ ၁၀-ရက်နေ့မှစပြီး ထမ်းရွက်စေပြန်သည်။

မစ္စတာဟမ်းမားရှူးလ် ကံကြမ္မာဆိုး

၁၉၆၁-ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၈-ရက်နေ့တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာ ဒက်ဟမ်းမားရှူးလ်သည် ကွန်ဂိုနိုင်ငံတွင် ငြိမ်းချမ်း ရေးကိစ္စအတွက် သွားရောက်စဉ်အတွင်း လေယာဉ်ပျက်ကျ၍ သေဆုံးခဲ့သည်။ လေယာဉ်ပျက်ကျရာတွင် လေယာဉ်ပေါ်၌ ပါသွားသော ကုလသမဂ္ဂ အမှုထမ်းများအားလုံး အသက်ဆုံးရှုံး၍ အမေရိကန်လူမျိုး တပ်ကြပ်ကြီး တစ်ယောက်သာ အသက်ရှင်ခဲ့လေသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်

မစ္စတာ ဒက်ဟမ်းမားရှူးလ်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးပြဿနာများကို သွားရောက်ဆောင်ရွက်နေစဉ် ဤသို့ လေယာဉ်ပျက်ကျခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာ့ လူသား အားလုံးတို့အတွက် အကြီးမားဆုံးသော ဆုံးရှုံးမှုကြီးပင် ဖြစ်ရလေ သည်။ မစ္စတာ ဟမ်းမားရှူးလ်မှာ ကတန်ဂါး သမ္မတရွန်ဘီနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပြီးနောက် ကုလသမဂ္ဂအထူးလေယာဉ်ပျံဖြင့် ပြန်လာစဉ် စက်တင်ဘာ ၁၈-ရက်နေ့တွင် မြောက်ရိုဒီးရှားပြည်အတွင်း လေယာဉ်ပျက်ကျ၍ သေဆုံး ရခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဟမ်းမားရှူးလ်နှင့်အတူ စုစုပေါင်း ၁၂-ဦး သေဆုံးသည်။ သုံးဦးမှာ လေယာဉ်ပျံပျက်အောက်၌ ပိနေကြသည်။ တစ်ဦးသာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာ ရပြီး အသက်ရှင်ခဲ့သည်။ ဟမ်းမားရှူးလ်၏လေယာဉ်ပျံမှာ ဒီစီ ၆ အမျိုးအစား လေယာဉ်ဖြစ်၍ ဟမ်းမားရှူးလ်၏ ကိုယ်ပိုင်ခန့်ထားသော လေယာဉ်မှူး ကိုယ်တိုင်မောင်းစဉ် ပျက်ကျခြင်းဖြစ်သည်။ လေယာဉ်ပျံသည် အင်ဒိုလာ နယ်နှင့် ရှစ်မိုင်ကွာ တောထဲတွင်ပျက်ကျသွားခဲ့ရာ မီးသွေးဖုတ်သမားများက အကြောင်းကြား၍ ရိုဒီးရှားလေတပ်က အပြင်းအထန် လိုက်လံရှာဖွေရာမှ လေယာဉ်ပျက်နှင့် အလောင်းများကို တွေ့ရသည်။

နောက်ထပ်ကြားသိရသော သတင်းအရ ဟမ်းမားရှူးလ်နှင့်အတူပါ အရာရှိ ၁၂ဦးသေဆုံး၍ စောင့်ကြပ်လိုက်ပါလာသော အမေရိကန်ပြည်သား ဆာဂျင်ဟာရီးဂျူးလျံ ဆိုသူတစ်ဦးသာ ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရပြီး အသက်ရှင်၍ ကျန်ခဲ့သည်။ ဂျဒေါ့ဗီးမြို့ရှိ ကမိနာလေဆိပ်ကို ကတန်ဂါးတိုက်လေယာဉ်ပျံ များက တိုက်ခိုက်နေသောကြောင့် ဟမ်းမားရှူးလ်သည် အင်ဒိုလာသို့ နေ့ အချိန်မသွားဘဲ ညဉ့်အချိန်တွင် သွားခဲ့စဉ် ယခုကဲ့သို့ လေယာဉ်ပျက်ကျ ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဟမ်းမားရှူးလ်၏ လေယာဉ်ပျက်ကျခြင်းမှာ အတွင်းသူလျှိုလက်ချက် ကြောင့်ဖြစ်ရမည်ဟု အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မစ္စတာနေရူးက ကြေညာချက် တစ် စောင်ထုတ်ဝေရာတွင် ဖော်ပြပါရှိ၏။ နေရူး၏ကြေညာချက်တွင် ဟမ်းမား ရှူးလ်၏ လေယာဉ်ပျက်ကျခြင်းမှာ အတွင်းသူလျှိုလက်ချက်ကြောင့် ဖြစ် နိုင်သည်။ မတော်တဆကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် မည်သည့်

ကိစ္စကြောင့်ဟု အတတ်မပြောနိုင်ပါ။ ကွန်ဂိုနိုင်ငံပြည်တွင်းမှာ ဘာမဆို ဖြစ်နိုင်ပါသည်ဟု ပါရှိသည်။

အင်ဒိုလာဆေးရုံတွင် တင်ထားရသော ဒဏ်ရာရခဲ့သူ တပ်ကြပ်ကြီး ဂျူလျံက လေယာဉ်သည် ဆင်းသက်မည့် အင်ဒိုလာလေဆိပ်အနီးသို့ ရောက် မှ ဟမ်းမားရှီးလ်က မဆင်းသက်လိုဟုပြောပြီး လေယာဉ်ကို လမ်းကြောင်း ပြောင်းပြီး မောင်းခိုင်းသည်။

လေယာဉ်လမ်းကြောင်းပြောင်းပြီး တခဏအကြာတွင် ပေါက်ကွဲမှု ကြီးဖြစ်လာပြီး ဆက်ခါဆက်ခါ ပေါက်ကွဲသံများကြားရသည်စသဖြင့် ပြော ပြခဲ့၏။ ဟမ်းမားရှီးလ်၏ အလောင်းမှာ မပျက်မစီးကောင်းစွာ မှတ်မိ၏။ ကျန်အလောင်းများမှာ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်နေသည်။ ထိုအတွင်း ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာဟမ်းမားရှီးလ်၏နေရာတွင် မည်သူ့အား ခန့် ထားမည်ဆိုသော ပြဿနာတစ်ရပ် ကုလသမဂ္ဂတွင် အပူတပြင်း ပေါ်လာ တော့သည်။ ဤသို့ပေါ်လာသည်ကို အောက်ပါသတင်းအရ သိသာရလေသည်။

ဟမ်းမားရှီးလ်နေရာ မည်သူတက်မည်နည်း

(ဂျီနီဗာ စက်တင်ဘာ ၁၈)

ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ဟမ်းမားရှီးလ် ကွယ် လွန်သွားရာ ၎င်း၏နေရာတွင် မည်သူ့အား ခန့်ထားမည်။ မည်သည့်အာဏာမျိုးပေးမည်ဆိုသော အချက်မှာ ပူပူနွေးနွေး ဖြစ်လာသည်။

ကုလသမဂ္ဂရပ်ကွက်တွင် တစ်ပြေးနေသောသူနှစ်ဦးမှာ အိန္ဒိယကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး မစ္စတာကရစ်ရှနာမိန္ဒန်နှင့် ဘယ် ဂျီယန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဟန်နရီစပက်တို့ဖြစ်သည်။ အာရှ အာဖရိက နိုင်ငံစုကလည်း အတွင်းရေးမှူးချုပ်သစ်သည် အသား မဲ အသားဝါတစ်ဦး ဖြစ်စေရမည်ဟု တောင်းဆိုဖွယ်ရှိ၏။

အခြားအကြောင်းတစ်ခုမှာ ဆိုဗီယက်အစိုးရက အတွင်းရေးမှူးချုပ်တစ်ဦးတည်းအစား သုံးဦးခန့်ထားစေရန်

အကြံပေးထားရာ အကယ်၍ တစ်ဦးတည်းခန့်ထားသည့်တိုင်
၎င်းအား အာဏာကုန်ပေးရန် ခက်ခဲဖွယ်ရှိသည်ဟုလည်း
ကုလသမဂ္ဂရပ်ကွက်က ယူဆထားကြ၏။ ဤအတွင်း ကုလ
သမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာ ဘက်ဟမ်းမားရှူးလ်အား
နီဘဲလ်ငြိမ်းချမ်းရေးဆုကြီး ချီးမြှင့်ရန် မြန်မာကိုယ်စားလှယ်
ဦးသန့်က ကုလသမဂ္ဂညီလာခံတွင် တိုက်တွန်းလိုက်သည်ကို
ကြေးနန်းသတင်းတစ်ရပ်အရ သိရလေသည်။

**ဟမ်းမားရှူးလ်ကို နီဘဲလ်ဆုချီးမြှင့်ရန် ဦးသန့်က
တိုက်တွန်းခြင်း**

(ကုလသမဂ္ဂ စက်တင်ဘာ ၂၀)

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာဟမ်းမားရှူးလ်
ကို ငြိမ်းချမ်းရေး နီဘဲလ်ဆုကြီးချီးမြှင့်ပါရန် ကုလသမဂ္ဂ
ဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးဦးသန့်က ညီလာခံတွင် ယနေ့
တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက် ကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာ
ဇိုရင်နှင့် အမေရိကန်ကိုယ်စားလှယ်တို့ကလည်း ဟမ်းမား
ရှူးလ်အား ချီးကျူးစကားပြောဆိုကြ၏။ ၁၉၆၁-ခုနှစ် စက်တင်
ဘာလ ၂၀-ရက်နေ့က ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်
ထားရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ အမြဲတန်းကုလသမဂ္ဂ ကိုယ်
စားလှယ်ကြီး ဦးသန့်အားခန့်ထားရန် အများစုက လိုလား
နေကြ၏။

ဦးသန့်ကို အတွင်းရေးမှူးချုပ်ခန့်မည်လော

(ကုလသမဂ္ဂ စက်တင်ဘာ ၂၃ ရိုက်တာ)

လစ်လပ်နေသော ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေး
မှူးချုပ် ရာထူးနေရာတွင် ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်
ထားရန် လိုအပ်လျက်ရှိရာ ထိုရာထူးအတွက် ကုလသမဂ္ဂ

ဆိုင်ရာ မြန်မာသံအမတ်ကြီးကို ခန့်ထားရန် ကိုယ်စားလှယ်
အများစုက လိုလားနေကြလေသည်။

ဆိုဗီယက်အုပ်စုက ဦးသန့်ကို ယင်းရာထူး၌ ခန့်ထား
လျှင် မိမိတို့လိုလားနေကြသော ကြားနေနှင့် လက်ဝဲလက်ကျာ
နိုင်ငံများမှ တစ်ဦးစီပါဝင်သော ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်
သုံးပွင့်ဆိုင်ထားရန် အစီစဉ် ကြံကြာမည်ကို စိုးရိမ်နေသည်ဟု
ဆို၏။

ကုလသမဂ္ဂအခြေခံဥပဒေအရ လုံခြုံရေးကောင်စီဝင်များ
ဖြစ်ကြသော ဆိုဗီယက် ရုရှား၊ ပြင်သစ်၊ အမေရိကန်၊ ဗြိတိန်
နှင့် တရုတ်တို့က သဘောတူညီမှသာ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေး
မှူးချုပ်ကို ခန့်ထားနိုင်သည်။

အထက်ပါကြေးနန်းသတင်းအရ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရာထူး
အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသံအမတ်ကြီး ဦးသန့်ကိုခန့်ထားရန် လမ်းစပေါ်ခဲ့ကြောင်း
သိရသော်လည်း ဆိုဗီယက်က မိမိလုပ်ချင်သလိုဖြစ်မလာ၍ စိုးရိမ်နေသည်
ကိုပါ သိရလေသည်။ ဆိုဗီယက်က ကုလသမဂ္ဂ လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ
အရ ကုလသမဂ္ဂကြီး၏ လုပ်ငန်းအရပ်ရပ်ကို လုပ်ဆောင်ရာ၌ ကျေနပ်
ဖွယ်ရာမရှိဟု အကြောင်းပြပြီးလျှင် အထက်ပါသဘောအတိုင်း လက်ဝဲနိုင်ငံ
များမှ တစ်ဦး၊ ကြားနေနိုင်ငံများမှ တစ်ဦး၊ လက်ယာနိုင်ငံများမှ တစ်ဦး၊
စုစုပေါင်း အတွင်းရေးမှူးသုံးဦးခန့်ထား၍ စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်သာ မူသေ
ဆုပ်ကိုင်ထားခဲ့သည်။ သို့သော် စက်တင်ဘာလ ၂၃-ရက်နေ့တွင် ရောက်
လာသော ကြေးနန်းသတင်းအရ ဦးသန့်ကို ဆိုဗီယက်ကပါ လက်ခံကြောင်း
ဖော်ပြပြန်လေတော့သည်။

ကုလမှူးချုပ်ရာထူး ဦးသန့်ရှေ့ဆုံးမှပြေးဆဲ

(ကုလသမဂ္ဂ စက်တင်ဘာ ၂၀ ရိုက်တာ)

လစ်လပ်နေသော ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်
ရာထူးတွင် သက်တမ်းစေ့သည်အထိ ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ်

ခန့်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး ဦးသန့်၏အမည်သည် သာ ရှေ့ဆုံးမှ ပြေးနေသည်။ ဦးသန့်ကို အနောက်အုပ်စုနှင့် ဆိုဗီယက်ကပါ သဘောကျနေသည်ဟု သိရသည်။

ဦးသန့်ကို အများကကြိုက်နေဆဲ

(ကုလသမဂ္ဂ စက်တင်ဘာ ၅ အေအက်(၅)ပီ)

မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီး ဦးသန့် သည် ယာယီအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူးအတွက် ယခုအထိ တစ်ပြေးနေဆဲဖြစ်ပြီး ကိုယ်စားလှယ်အများစုကပင် သဘောကျနေကြသည်။

ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားပြီးသည့်နောက်လည်း အမြဲတန်းအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ်ပါ ဆက်လက်ခန့်ထားဖွယ် ရှိသည်ဟုလည်း သိရ၏။

အထက်ပါကြေးနန်းသတင်းများကို ထောက်ထား၍ ဦးသန့်ကို အရှေ့ အုပ်စုရော၊ အနောက်အုပ်စုကပါ ကြိုက်နှစ်သက်ကြောင်း သိသာရပြီး သတင်း များ ရုတ်တရက်ရပ်ဆိုင်းသွားပြီးသည့်နောက် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရေးအတွက် ဘာသံမျှမကြားရ။

ကုလသမဂ္ဂတွင် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် မိမိတို့နီးစပ်ရာ အဖွဲ့ခွဲများ စုပေါင်း၍ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် အမြန်ဆုံးခန့်ထားရန်အတွက် အပူတပြင်း ဆွေးနွေးနေကြခြင်းဖြစ်လေသည်။ အောက်တိုဘာလဆန်းတွင် သတင်းတစ်ရပ်ရောက်လာပြန်လေသည်။

ကုလမှူးချုပ်ရာထူး ဦးသန့်ကိုပင် ရွေးရန် သဘောတူပြီ

(ကုလသမဂ္ဂ အောက်တိုဘာ ၅)

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်တစ်ဦးကို ယာယီခန့်ထားရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး လာမည့် ရက်သတ္တပတ်

အတွင်း ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီ အစည်းအဝေးတစ်ရပ် ကျင်းပရမည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါအစည်းအဝေးတွင် သင့်တော်မည့်သူတစ်ဦးကို ရွေးချယ်ပြီး တင်သွင်းမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌကြီးက ယနေ့ သတင်းထောက်များအား ပြောပြ၏။ ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် မြန်မာကိုယ်စားလှယ် ဦးသန့်ကိုပင် ရွေးချယ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်းဖြင့် အများစုက ထင်မြင် ယူဆလျက်ရှိကြ၏။ ဦးသန့်သာလျှင် အရှေ့အနောက် အုပ်စုများ၏ ထောက်ခံမှုကို ရရှိနေသည်ဆို၏။

ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်များ အနားယူနေကြသည့် အခန်းမှ ဦးသန့်ကို ယနေ့ခေါ်ထုတ်သွားကြပြီး အမေရိကန် ကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာစတီဗင်ဆင်နှင့် ဆွေးနွေးစေ၏။ စောစောပိုင်းကလည်း ဆိုဗီယက်ရုရှားကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာ ဇိုရင်ပါဝင်သော နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးများ ထမင်းစားပွဲကို ဦးသန့် တက်ရောက်ခဲ့သေးသည်။

ဦးသန့်သည် ယာယီအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ် လုပ်ငန်းများနှင့် တာဝန်များကို ယခုထက် ပိုမိုသိရှိနားလည် မှသာ မြန်မာအစိုးရနှင့်တိုင်ပင်ပြီး ရာထူးကို လက်ခံသင့် မခံသင့် ဆုံးဖြတ်လိမ့်မည်ဟု ဦးသန့်နှင့် နီးစပ်သော ရပ်ကွက် များမှ သိရှိရ၏။ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မစ္စတာ ဂရီမိုကိုသည် အမေရိကန်သမ္မတကြီး ကနေဒီနှင့် နက်ဖြန်တွင် တွေ့ဆုံရန်ရှိသည်။ ထိုသို့တွေ့ဆုံသောအခါတွင် လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေသော ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရေး ကိစ္စကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးကြမည်ဖြစ်သည်ဟု သိရလေ သည်။

ထိုသို့ ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂအမြင့်ဆုံးရာထူးတွင် ခန့်ထားရန် သေချာနေချိန်တွင် ဦးသန့်သည် ကုလသမဂ္ဂ

ဆိုဗီယက်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး မစ္စတာဇိုရင်ကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေး
သည်ဟူသော သတင်းတရပ်ကို ဖတ်ရှုကြပြန်လေသည်။

**ဦးသန့်နှင့် ရုရှားကိုယ်စားလှယ်တွေ့၍
ဆွေးနွေးခြင်း**

(ကုလသမဂ္ဂ အောက်တိုဘာ ၁၄)

ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားခြင်း
ခံရလိမ့်မည်ဟု ကျော်ကြားနေသော မြန်မာကိုယ်စားလှယ်
ဦးသန့်သည် ယနေ့ သတင်းထောက်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီး
ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို
ရှင်းလင်းပြောပြ၏။

ဦးသန့်၏ ယုံကြည်ချက်အရ ဆိုပါလျှင် အထွေထွေ
အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းအားလုံးတို့
၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးရမည်။
ကွန်ဖရင့်များ ကျင်းပရေးအတွက် စည်းရုံးနိုင်ရမည်။

ကုလသမဂ္ဂ၌ အမှုထမ်းနေသော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ
အမှုထမ်းများအား အုပ်ချုပ်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သော အာဏာ
ရှိရမည်။ နိုင်ငံရေးအရ ကိုယ်တိုင်ထွင်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်
သော အရည်အချင်းရှိရန်လိုအပ်သည်ဟု သတင်းထောက်များ
အား ရှင်းပြ၏။ ဦးသန့်နှင့် ဆိုဗီယက်ရုရှမှ ကုလသမဂ္ဂ
ကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာဇိုရင်တို့သည် ယမန်နေ့ညက တွေ့ဆုံ
ဆွေးနွေးကြသေးသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်
သဘောတူညီမှု ရခဲ့ကြသည်ဟု ဆို၏။ မစ္စတာဇိုရင်က ဆို
ဗီယက်သည် ဦးသန့်ကိုထောက်ခံပါကြောင်းနှင့် ကြေညာပြော
ဆိုခဲ့၏။

ထိုသတင်း၏နောက်တွင် ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်း
ရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ခန့်ထားလိုက်ရန် အမေရိကန်နှင့် ရုရှတို့က တရားဝင်
ကြေညာချက်သတင်း ထွက်လာတော့သည်။

ဦးသန့်သေချာနေပြီ

(နယူးယောက် အောက်တိုဘာ ၁၅ ရိုက်တာ)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ သံအမတ်ကြီး ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရာထူးတွင် ခန့်ထားရန် သဘောတူကြောင်းဖြစ် အမေရိကန်ကိုယ်စားလှယ် မစ္စတာ စတီဗင်ဆင်က ကြေညာပြောဆို၏။ ၎င်းက ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးတည်း ထားရန်မှုကို ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကန်တို့ သဘောတူညီချက်ရပြီဟုလည်း ကြေညာပြောဆိုလိုက်၏။ ထိုအတွင်း ဦးသန့်က ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ထားရေးအတွက် အမေရိကန်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့ သဘောတူညီမှုမရပါက မိမိသည် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူးကို လက်ခံမည်မဟုတ်ဟု ပြောဆိုကြောင်းဖြင့် သူနှင့်နီးစပ်သော ရပ်ကွက်မှ ကြားသိရ၏။

ဦးသန့်က မိမိသည် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရာထူးတွင် ထမ်းဆောင်ရန် လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ထားရေးကိစ္စအတွက် ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကန်တို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို စောင့်စားနေသည်။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ထားခြင်းမပြုက ထိုရာထူးကို လက်ခံမည်မဟုတ်ဟုလည်း သူနှင့်နီးစပ်သော ရပ်ကွက်က ပြောဆိုကြ၏။

ဦးသန့်အား ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ၏ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူးတွင် ခန့်ထားရန်အတွက် အမေရိကန်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့က တညီတညွတ်တည်း သဘောတူခဲ့ကြသော်လည်း လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ထားရန်အတွက်မှာ အမေရိကန်နှင့် ဆိုဗီယက်တို့ လူရွေးရာတွင် အငြင်းပွားနေဆဲဖြစ်လေသည်။

ဦးသန့်ကလည်း ထိုကိစ္စအတွက် အငြင်းပွားနေလျှင် မိမိသည် အတွင်း
ရေးမှူးချုပ်ရာထူးကို လက်မခံနိုင်ပါဟု ငြင်းဆိုခဲ့သည်ဟုဆို၏။ သို့သော်
ဤကိစ္စမှာ နောက်ဆုံးတွင် ဦးသန့်ကြိုက်သည့်လူကိုရွေးပြီး ကုလသမဂ္ဂ
လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ပါတော့မည်ဟု အမေရိကန်ရော ရုရှား
ကပါ လျှော့ပေးခဲ့သဖြင့် ပြဿနာမှာ ပြေလည်သွားခဲ့လေ၏။

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကလည်း ဦးသန့်အား ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ
အတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူးတွင် ခန့်ထားရန်အတွက် သဘောတူလက်ခံကြောင်းဖြင့်
ရန်ကုန်မြို့တွင် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည်ဟု သတင်းတစ်ရပ် သတင်းစာများတွင်
ပါရှိခဲ့လေသည်။

မြန်မာအစိုးရက ဦးသန့်ကို ထောက်ခံခြင်း

(ရန်ကုန် နိုဝင်ဘာ ၁ရက်)

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူး
နှင့် လက်ထောက်အတွင်းရေးမှူးများ ခန့်ထားရေးတွင် နိုင်ငံ
အချင်းချင်း ကျေနပ်သဘောတူလက်ခံကြပါက ဦးသန့်အား
ယင်းရာထူး၌ခန့်ထားရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကလည်း
ထောက်ခံမည်ဟု သိရ၏။

ယခုအချိန်ထိ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရထံ သို့
ဦးသန့်ထံမှ တစ်စုံတရာ တရားဝင်အကြောင်းကြားချက်
မရရှိသေးသော်လည်း၊ မြန်မာအစိုးရသည် ကုလသမဂ္ဂ သတင်း
များကို အမြဲမပြတ်လေ့လာလျက်ရှိသည်ဆို၏။

မကြာမီက ဦးသန့် ရုပ်မြင်သံကြားမှ အသံလွှင့်ချက်
ကို မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့် လက်မခံနိုင်စရာမရှိ၊ အရာရာတွင်
ကြားနေ၍ မဖြစ်နိုင်၊ မှန်သည်ထင်လျှင် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရမည်
သာဖြစ်သည်ဟု မြန်မာအစိုးရကလည်း ယူဆထားသည်ဟု
ဆို၏။

ဤသို့ ဦးသန့်အား ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရေးကိစ္စအတွက် အားလုံးအဆင်ပြေနေသော သတင်းများကိုသာ ဆက်ခါဆက်ခါ ကြားနေခဲ့ကြရသည်။ ၁၉၆၁-ခု၊ နိုဝင်ဘာလဆန်းတွင် မူကား ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရာထူးတွင် ခန့်ထားရန် လုံခြုံရေးကောင်စီမှ ရွေးချယ်တင်သွင်းပြီး အထွေထွေညီလာခံမှ ခန့်အပ်ကြောင်း သတင်းများကို ဖတ်ရှုကြရလေတော့သည်။

ဦးသန့်ကို ကုလမှူးချုပ်ခန့်လိုက်ပြီ
(ကုလသမဂ္ဂ နိုဝင်ဘာ ၃၊ အေအက်မ်ပီ)

ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ယာယီအထွေထွေအတွင်း ရေးမှူးချုပ်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမြဲတန်း ကိုယ်စားလှယ်တော် ဦးသန့်ကို ယနေ့မှစ၍ ခန့်ထားလိုက်ပြီ ဖြစ်၏။ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ထောက်ခံချက်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂ အမြဲတန်းကိုယ်စားလှယ် ဦးသန့် အား ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် အထွေထွေညီလာခံ ကြီးမှ အတည်ပြုရွေးချယ်လိုက်၏။

ထိုသို့ ရွေးချယ်ရာတွင် ဆိုဗီယက်နှင့် အမေရိကန် အပါအဝင် နိုင်ငံပေါင်းစုံက ကန့်ကွက်သူမရှိ ထောက်ခံလိုက် ကြ၏။ ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ၏ တံခါးပိတ် အစည်း အဝေးတွင် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် ဦးသန့်အား ရွေးချယ်သည့်အချိန်မှာ ဗြိတိသျှစံတော်ချိန် ညနေ ၄-နာရီ၊ မြန်မာစံတော်ချိန် ည ၁၀-နာရီဖြစ်၏။ ထိုသို့ လုံခြုံရေး ကောင်စီမှ ဦးသန့်ကို ရွေးချယ်ခန့်ထားသည့်အဆိုကို ဗြိတိသျှစံတော်ချိန် ည ၈-နာရီ၊ မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက် ၂-နာရီခွဲတွင် အထွေထွေညီလာခံကြီးမှ အတည်ပြုခန့်ထားမည် ဖြစ်၏။ ဦးသန့်အား အမေရိကန်၊ ဆိုဗီယက်၊ သီဟိုဠ်၊ လိုင် ဘီးရီးယား၊ အာရပ်သမ္မတနိုင်ငံတို့က ဦးဆောင်၍ အဆို

တင်သွင်းကြမည် ဖြစ်လေသည်။ ဦးသန့်အား ယင်းရာထူးတွင် ၁၉၆၂-ခု၊ နိုဝင်ဘာလအထိသာ ခန့်ထားခြင်းဖြစ်သည်ဟု သိရ၏။

အထက်ပါ ကြေးနန်းသတင်းများမှာ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရာတွင် ကမ္ဘာ့သို့ပြန်သွားခဲ့သော ကြေးနန်းသတင်းများပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းကြေးနန်းသတင်းများကို ဖတ်ရှု၍ ဦးသန့်ကို ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ မည်သို့ရွေးချယ်ခဲ့ကြကြောင်းကို နားလည်သိရှိခွင့် ကြံခဲ့ရသည်။

သို့သော် ကုလသမဂ္ဂကြီးအတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ပိတ်ကားနောက်ကွယ်မှ ဖြစ်ရပ်အချို့ကို ဆက်လက်၍ တင်ပြလိုပါသည်။ ဦးသန့်အား ရွေးချယ်သည့်အဆင့်ထိရောက်ရန် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ မည်မျှ ကြိုးစားဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်တို့မှာ သတင်းစာထဲတွင် မပါသည့်သတင်းများ ရှိနေသေးကြောင်း သိရသည်။

ကုလသမဂ္ဂလေယာဉ်ကြီး ၁၉၆၁-ခု၊ စက်တင်ဘာလ ၁၇-ရက်နေ့တွင် ပျက်ကျ၍ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် မစ္စတာဒက်ဟမ်းမားရှီးလ် ကွယ်လွန်ကြောင်းသတင်းသည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးတစ်ခုလုံးကို တုန်လှုပ်ချောက်ချားသွားစေခဲ့သည်။ သူသေဆုံးပြီးနောက် ပထမဆုံးပေါ်လာသည့် ပြဿနာမှာ ဆိုဗီယက်ရုရှ၏ (TROIKA) ခေါ် အတွင်းရေးမှူးချုပ် သုံးဦးထားရှိရေးပင်ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်သည် ဟမ်းမားရှီးလ်အပေါ်တွင် ကွန်ဂိုအရေးအခင်း၌ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အချိန်အတော်ကြာကပင် မကျေမနပ်ဖြစ်လျက်ရှိခဲ့၏။

ထို့ကြောင့်ပင် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးတစ်ဦးတည်း၏ လက်ထဲ၌ အာဏာများ အပြည့်အဝ ပေးထားခြင်းထက် အတွင်းရေးမှူးသုံးဦးက အာဏာများကို ခွဲဝေယူပြီး ဆောင်ရွက်ရန် ဆိုဗီယက်က ဆန္ဒရှိသည်။ အတွင်းရေးမှူးသုံးဦးတို့တွင် ကွန်မြူနစ်အုပ်စုမှ တစ်ယောက်၊ အနောက်အုပ်စုမှ တစ်ယောက်နှင့် ကြားနေနိုင်ငံများ အုပ်စုမှတစ်ယောက်စီ ပါဝင်ခန့်ထားစေရန်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဆိုဗီယက်အုပ်စု၏ အစီအစဉ်ကို လုံးဝမကျေနပ်နိုင်သူမှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုပင် ဖြစ်သည်။ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်စာတမ်းကြီးကို ဘာမျှ ပြောင်းလွှဲပြင်ဆင်နေရန်မလို၊ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်သည် တစ်ဦး တည်းသာ ရှိရမည်ဟုသာ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုက ယူဆသည်။

လတ်တလော ကြုံတွေ့နေရသော အရေးအခင်းများကို ကုလသမဂ္ဂ နိုင်ငံပေါင်းစုံ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဟမ်းမားရှီးလ်အလောင်း မြေမကျခင်ပင် အပူတပြင်း ဆွေးနွေးနေကြရ၏။ ကိုယ်စားလှယ်အများစုက မူလအတိုင်း ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်တစ်ဦးတည်းသာ ထားရှိရန် ဆန္ဒရှိကြပြီး မိမိ တို့အုပ်စုများဖွဲ့၍ မည်သူ့ကို ယင်းရာထူးအတွက် ရွေးချယ်မည်နည်းဟု ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးကြရာတွင် ပထမအုပ်စု၏ ဆွေးနွေးပွဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦး ထွက်လာလေသည်။ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့က နော်ဝေ နိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂ အမြဲတန်းသံအမတ်ကြီး ဆိုးလ်ဘတ်နဲလ်ဆင်ကို ရွေးချယ် သည်။ သူကား သိမ်မွေ့နူးညံ့၍ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများသော မျက်လုံး ပြာပိုင်ရှင် တစ်ဦးပေတည်း။

နောက်တစ်ဦးမှာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နေတတ်သော မျက်လုံးပြာပိုင်ရှင်၊ မစွတာ ဖရက်ဒရစ်ဘိုလန် ဖြစ်သည်။ သူကား အိုင်ယာလန်ပြည်မှ ကုလသမဂ္ဂ အမြဲတန်းသံအမတ်ကြီးဖြစ်၏။ ကျန်တစ်ဦးမှာကား အလွန်တည်ငြိမ်သော မျက်လုံးညိုပိုင်ရှင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုလသမဂ္ဂအမြဲတန်း သံအမတ်ကြီး ဦးသန့် ဖြစ်လေသည်။

နောက်ထပ်၍ ဆွေးနွေးကြသောအဖွဲ့တွင် အထက်ပါလျာထားရွေးချယ် ခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးပါဝင်သည့် ကော်မတီမှာ အကျယ်ပြန့်ဆုံး ဖြစ်နေ သည်။ ယင်းကော်မတီတွင် ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးအပြင် မက်ဆီကို၊ အိန္ဒိယ၊ အာရပ်ပြည်ထောင်စု၊ ဗင်နီဇူးလား၊ ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံမှ သံအမတ်ကြီး များ ပါဝင်ကြပြီးလျှင် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရွေးချယ်ရေးကို ကျယ် ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးနေခဲ့သည်။ အထက်ဖော်ပြပါ အဖွဲ့ကြီးနှစ်ဖွဲ့သည် ကုလသမဂ္ဂဆိုင်ရာ အမေရိကန်ကိုယ်စားလှယ် စတီဗင်ဆင်၏ ရုံးခန်းတွင် ဆွေးနွေးကြပြီး တချိန်တည်းမှာပင် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂရီမီကိုနှင့်

ကုလသမဂ္ဂဆိုဗီယက် သံအမတ်ကြီးဇိုရင်တို့ ပါဝင်သော အဖွဲ့ကလည်း ပတ်
ဆဲဗင်းနယူးရိပ်သာရှိ ဆိုဗီယက် သံအမတ်အိမ်၌ ခေါင်းချင်းရိုက် ဆွေးနွေး
နေကြပေသည်။

ကွယ်လွန်သူ အမေရိကန် ကုလသမဂ္ဂသံအမတ်ကြီး မစ္စတာစတီဗင်ဆင်
က အောက်တိုဘာလဆန်းတွင် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ရွေးချယ်ရေး
နှင့် ပတ်သက်ပြီး ကုလသမဂ္ဂ အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်၍ နိုင်ငံရေး သိက္ခာ
အပြည့်ရှိပြီး ကုလသမဂ္ဂ၏တာဝန်ကို အောင်အောင်မြင်မြင် ဆောင်ရွက်နိုင်
မည့်သူကို ရွေးချယ်ရန်လိုသည်ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။

နောက်ပိုင်းအထိ တစ်ပြေးနေကြသူများထဲတွင် အိုင်ယာလန်ပြည်မှ
သံအမတ်ကြီး ဘိုလန်မှာ ထိပ်ဆုံးက ရှိနေပေသည်။ သူကား လော့လော့ဆယ်
အနေဖြင့် အထွေထွေညီလာခံ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသူဖြစ်၏။
တစ်ပြေးနေသူ နောက်တစ်ဦးကား ကျူနီရှားနိုင်ငံမှ သံအမတ်ကြီး မွန်တီ
ဆလင်း ဖြစ်သည်။ သူသည် ဟမ်းမားရှီးလ် မကွယ်လွန်မီ ၃၂-နာရီကမှ
ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံ ဥက္ကဋ္ဌသစ်အဖြစ် ရွေးချယ်ခြင်းခံရသူ
ဖြစ်၏။ အိုင်ယာလန် သံအမတ်ကြီးဘိုလန်က နောက်ထပ်ရွေးကောက်မည့်
ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်သစ်မှာ ဥရောပတိုက်မှ မဖြစ်သင့်တော့ကြောင်း
ဖြင့် ကျေညာပြောဆိုပြီး မိမိအမည်ကို တစ်ပေးခံရသူစာရင်းမှ ပယ်ဖျက်စေ
ခဲ့သည်။ ထိုအတွင်း အိုင်ယာလန်မှ ဘိုလန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဦးသန့်တို့သည်
ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီး နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အင်ဒရီဂရိုမီကိုနှင့် တွေ့ဆုံကြသည်။

ဘိုလန်နှင့် ဦးသန့်တို့က ကွန်မြူနစ်အုပ်စု၏ ပြင်ပတွင် ကုလသမဂ္ဂ
အတွင်းရေးမှူး သုံးဦးထားရှိရန် အစီအစဉ်ကို မည်သူမျှ သဘောမတူကြ
ကြောင်းဖြင့် ဂရိမီကို မသိသေးသည့် အခြေအနေအားလုံးကို ရှင်းပြပြောဆို
ခဲ့၏။ ဤတွင် ဆိုဗီယက်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဂရိမီကိုက “ဟုတ်ပြီလေ၊
ကျုပ်တို့မှာ အတွင်းရေးမှူးချုပ် တစ် ဝဲ ရွေးချယ်ခန့်ထားမယ်၊ ဒါပေမယ့်
သူ့ရဲ့ လက်အောက်မှာ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးသုံးဦး ထပ်မခန့်ထားသင့်
ဘူးလား” ဟု ပြန်ပြော၏။

ဘိုလန်နှင့် ဦးသန့်တို့က မိမိတို့အနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ အခြေခံဥပဒေ စာတန်းကြီးအတိုင်းသာလျှင် ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရန် အလိုရှိကြောင်း ပြတ်သားစွာ ပြောဆိုခဲ့၏။ အခြေခံစာတမ်းကြီး ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန်အတွက် လုံးဝ သဘောမတူနိုင်ကြောင်းကိုလည်း ပြောပြခဲ့သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ကုလသမဂ္ဂသံအမတ်ကြီး မစ္စတာ စတီဗင်ဆင်ကား မြန်မာနိုင်ငံမှ ဦးသန့်ကိုသာ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရေးအတွက် သဘောအကျဆုံး ဖြစ်နေလေသည်။ စတီဗင်ဆင်က ဦးသန့်မှာ များများနားထောင်၍ စကားနည်းနည်းပြောသူဖြစ်ကြောင်း သိထားသည်။

ဦးသန့်သည် စကားပြောနည်းသလောက် သူပြောလျှင်လည်း ထိထိမိမိ ရှိသည်။ ထောင့်စေ့အောင် ကြည့်ရှုဝေဖန်၍ ပြောလေ့ရှိသည်။ ဦးသန့်၏ ယုံကြည်ချက်မှာကား သမာသမတ်ရှိသော ကမ္ဘာ့အဖွဲ့အစည်းကြီး အဖြစ်ဖြင့် ကုလသမဂ္ဂကြီး တည်တံ့စေရန် ဖြစ်သည်။ ဤအဖွဲ့ကြီး၌ ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအပေါ် ပြတ်ပြတ်သားသား ထောက်ခံ ပါဝင်နေကြစေရန်လည်း ဖြစ်လေသည်။ ဤသို့ဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ကုလသမဂ္ဂ ယာယီအတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ သံအမတ်ကြီး ဦးသန့်ကို ခန့်ထားရန် အများစုက ဆန္ဒပြုခဲ့ကြတော့သည်။

ဦးသန့်အား အထွေထွေညီလာခံကြီးက ရွေးကောက်ခန့်ထားခြင်း မပြုမီ ၅-ရက်ခန့်က ဦးသန့်က ရုပ်မြင်သံကြားမှ မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့ရာတွင် “ကုလသမဂ္ဂရဲ့ ပြဿနာတိုင်းမှာ ကြားနေဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့၊ ကုလသမဂ္ဂရဲ့ အမှုထမ်းတစ်ဦးအနေဖြင့် အလွန်ခက်ခဲပါတယ်” ဟု ပြောဆိုခဲ့၏။ ဤတွင် အမေရိကန် သံအမတ်ကြီး စတီဗင်ဆင်က “ဒါဖြင့် ခင်ဗျားဆိုလိုတာက သမာသမတ်ကျတဲ့ ကြားနေရေးရယ်လို့တောင် မရှိတော့ဘူးပေါ့” ဟု မေးလေသည်။ ဦးသန့်က “ဒီလိုလေဗျာ၊ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်တစ်ဦးဟာ မျက်နှာမလိုက်ဖို့၊ ဘက်မလိုက်ဖို့တော့ လိုအပ်တာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် အမြဲတမ်း ကြားနေဖို့ကတော့ မလိုအပ်ဘူး၊ ကျွန်တော့်အထင်ကတော့ တရားလွတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးလိုပေါ့လေ၊ အဲဒီတရားသူကြီးဟာ ဘယ်တော့မှ

ဘက်မလိုက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် တရားခံနဲ့ တရားလိုကို ခွဲခြား တတ်ရမယ်။ အပြစ်ကျူးလွန်သူ ဘယ်သူဆိုတာ နားလည်ရမယ်။ ဒီနေရာမှာ ကြားနေပြီး ဘယ်လိုလုပ် ဆောင်ရွက်နိုင်မလဲ။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းမှာရော အပြင်မှာပါ ဘက်လိုက်တဲ့သူတွေ ရှိနေတယ်ဗျ”

ယင်းကား ဦးသန့်၏ တိကျပြတ်သားသော ခံယူချက်ဖြစ်၏။ ဦးသန့်က ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် တစ်ဦးအနေဖြင့် အမြဲတမ်း ကြားနေလျှင် ဘာမျှ အောင်မြင်မည် မဟုတ်သည်ကို သိ၏။ ဘက်မလိုက်ဘဲ နေရန် လိုအပ်၏။ သို့သော် မည်သူမှားသည်၊ မည်သူမှန်သည်ကိုကား ထင်ထင် ရှားရှားပင် ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မှာ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်တွင် ရှိကြောင်း ကို ဦးသန့်သည် ကြိုတင်ထုတ်ဖော်ခဲ့ပေသည်။

ဦးသန့်ဆောင်ရွက်ချက်ကို အမြဲထောက်ခံသူ တစ်ဦးမှာ ကွယ်လွန်သူ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟောင်း ဒက်ဟမ်းမားရှိုးလ်ပင်တည်း။ မစ္စတာ ဟမ်းမားရှိုးလ်က ဦးသန့်သည် ကွန်ဂိုဖျန်ဖြေရေး ကော်မရှင်တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရာ၌ လူတော်လှူကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း၊ အိုင်ယာလန်မှ မစ္စတာဘိုလန်ကို ပြောပြ၏။ ဘိုလန်သည် ဦးသန့်အပေါ် ဟမ်းမားရှိုးလ်၏ အမြင်ကို အမေရိကန် သံအမတ်ကြီး စတီဗင်ဆင်ကို ဖောက်သည်ချခဲ့လေ သည်။ ယင်းသည်ကား ဦးသန့်အပေါ်တွင် စတီဗင်ဆင် သဘောကျသော အချက်တစ်ချက်တည်း။

ဦးသန့်သည် မိမိကို အများစုက ဆန္ဒပြု၍ အတွင်းရေးမှူးချုပ်နေရာ တွင်ခန့်ထားရန် ကြံရွယ်နေပြီကို သိသောအခါ မည်သည့်ကိုယ်စားလှယ် တော်များနှင့်မျှ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ ခပ်ကင်းကင်းနေခဲ့သည်။ မိမိအနေဖြင့် ရာထူးရရှိရန် ကြိုးပမ်းနေသည်ဟု အများအမြင်မမှားစေချင် သောဆန္ဒ ဦးသန့်မှာ ရှိခဲ့ပေသည်။ ကွယ်လွန်သူ မစ္စတာ ဒက်ဟမ်းမားရှိုးလ် ကား ဘာသာစကားအတော်များများ တတ်ကျွမ်းသူဖြစ်၏။ ဦးသန့်ကား အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာကိုသာ တတ်ကျွမ်းသူဖြစ်၏။ ဟမ်းမား ရှိုးလ်ကား လူပျိုကြီး တစ်ကိုယ်တည်းဖြစ်၍ တစ်နေ့လျှင် ၁၈-နာရီ အလုပ် လုပ်နိုင်သည်။ ဦးသန့်မှာကား အိမ်ထောင်ရှင်ဖြစ်၏။ သို့သော် သူလည်း အလုပ်ကို ပင်ပင်ပန်းပန်း အမြဲတမ်းလုပ်လေ့ရှိသူဖြစ်လေသည်။

လက်ခံရမည့်ရာထူးမှာ ဂုဏ်သိက္ခာအားဖြင့် အလွန်မြင့်မားသည်ကို ဦးသန့်သိ၏။ မိမိအတွက်သာမဟုတ်၊ မိမိနိုင်ငံအတွက်ပါ ဂုဏ်ယူဖွယ် တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်မှန်းလည်း နားလည်သည်။ ထို့ပြင် တွေးခေါ်မြော်မြင်မှုနှင့် ပညာသဘောအလွန်ပါသော လုပ်ငန်းတာဝန်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဦးသန့် သတိပြုမိပေသည်။ ကွန်မြူနစ်အုပ်စုဝင် ကုလသမဂ္ဂပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ အနေဖြင့်ကား ဦးသန့်ကိုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံကိုလည်းကောင်း မူလကပင် နားလည်ခဲ့ပြီဖြစ်၏။ မြန်မာသံအမတ်ကြီးသည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး အတွင်းသို့ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ ပါဝင်ရေးအတွက် အမြဲတိုက်တွန်း နှိုးဆော်နေခဲ့သည်ကို မေ့၍မဖြစ်။

ဦးသန့်ကို ထိုအချိန်က ဆိုဗီယက်ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်သော မစ္စတာ နီကီ တာခရူရှက်ကိုယ်တိုင်ကပင် ကျေနပ်အားရမှု ရှိခဲ့သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဝန်ကြီး ချုပ် မစ္စတာနေရူးနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ဦးသျှောင်မင်းသားကြီး နိရိဒ္ဒန် သီဟာနုတို့ကား ဦးသန့်၏ အရည်အချင်းကို ထောက်ခံကြမည့် ကမ္ဘာခေါင်း ဆောင်များစာရင်း၌ ထိပ်ဆုံးမှ ပါရှိခဲ့ပေသည်။ ဦးသန့်အနေဖြင့် ကမ္ဘာ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးနှင့် ရင်းနှီးခင်မင်စွာ ရှိခဲ့ခြင်း ကပင် သူ့ကို ဤမျှကြီးမားသည့် တာဝန်တစ်ရပ်ကို လက်ခံဆောင်ရွက်ရန် အခြေအနေပေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး တွင် ဦးသန့်နှင့်မတည့်သူဟူ၍ မရှိ။ ရန်သူလုံးဝမရှိ။ ဦးသန့်၏ ဖော်ရွေ ခင်မင်တတ်သော အပြုများကို ကိုယ်စားလှယ်တိုင်းက နှစ်လိုကြသည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်တစ်နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးက ဤသို့ ပြောဖူးသည်။

“အစကတော့ ဦးသန့်ကို ထောက်ခံသင့်၊ မခံသင့်ဆိုတာ လုံးဝဝေခွဲလို့ မရအောင် ဖြစ်နေခဲ့တယ်ဗျ။ တစ်နေ့တော့ အမေ ရီကန်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ဒင်းရပ်ရဲ့ ဧည့်ခံပွဲတစ်ခုမှာ ဦးသန့် နဲ့ သွားဆုံမိကြပါရောဗျ။ အဲဒီမှာ ဦးသန့်နဲ့တွေ့ပြီး စကား ပြောရင်းကပဲ ကျွန်တော့်သံသယတွေ၊ မဝေခွဲနိုင်တာတွေ အားလုံးပျောက်သွားတယ်။ သူ့ရုပ်ရည်၊ သူ့စိတ်ဓါတ်၊ သူ့ အရည်အချင်းကို ဒီနေ့မှာပဲ သိရှိသွားရပြီတော့ အတွင်းရေး

မှူးချုပ်တာဝန်နဲ့ အသင့်တော်ဆုံးလူဟာ ဦးသန့်ပါပဲလို့ တစ်ခါတည်းဆုံးဖြတ်မိတော့တယ်....”

ထိုအချိန်အတွင်း၌ပင် အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ လက်အောက်တွင် လက်ထောက်များ မည်မျှခန့်ထားသင့်သည်ဆိုသော ပြဿနာအတွက် ကိုယ်စားလှယ်အချင်းချင်း ငြင်းကြခုန်ကြ ဆွေးနွေးကြနှင့် ရှိနေခဲ့သည်။ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ၏ ကိုယ်စားလှယ်အနေဖြင့် သုံးဦးခန့်ထားရေးကို စွန့်ပယ်၍ လက်ထောက် သုံးဦးခန့်ထားရန် သဘောထားပြောင်းလွှဲခဲ့ပြန်သည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအနေဖြင့် လက်ထောက်များခန့်ထားရာတွင် နိုင်ငံရေးအရ လူမရွေးဘဲ ပထဝီနယ်မြေဒေသအလိုက် ရွေးချယ်လိုသည်။

ထိုသို့ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးကြစဉ်၌ ကွန်ဂိုအခြေအနေမှာ ဆိုးဝါးလာခဲ့ပြန်သည်။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးအနေဖြင့် ကွန်ဂိုအရေးအခင်းကို အရေးတကြီး ကိုင်တွယ်ရန်ရှိသော်လည်း လောလောဆယ်အားဖြင့် အတွင်းရေးမှူး၏ လက်ထောက်များခန့်ထားရေးအတွက်ကိုပင် ဆုံးဖြတ်ညှိနှိုင်းမရသေးပေ။ ယင်းသို့ ကွန်ဂိုပြဿနာအရေးအခင်းကလည်း အရေးကြီး၊ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ရွေးချယ်ခန့်ထားရန်အတွက်လည်း လက်ထောက်များပြဿနာကြောင့် နှောင့်နှေးနေစဉ် အမေရိကန် ကုလသမဂ္ဂသံအမတ်ကြီး မစ္စတာ စတီဗင်ဆင်သည် အကြံတစ်ခုရလာလေသည်။ ယခု အငြင်းပွားနေသည်မှာ ကုလသမဂ္ဂအတွက် အရေးအကြီးဆုံးရာထူးဖြစ်သော အတွင်းရေးမှူးချုပ် ခန့်ထားရေးမဟုတ်ပေ။ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အတွက် ဦးသန့်ကိုသာ ခန့်ထားရန် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးပင် သဘောတူပြီးဖြစ်သည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် လက်ထောက်များခန့်ထားရေးကို ဖယ်ထားပြီး အတွင်းရေးမှူးချုပ် အမြန်ဆုံးခန့်ထားတင်မြှောက်ရန် ဖြစ်ပေသည်။ မစ္စတာ စတီဗင်ဆင်သည် အကျပ်အတည်းမှ လွတ်မြောက်နိုင်မည့်လမ်းကို ချက်ချင်း ဆိုဗီယက်ကိုယ်စားလှယ်ထံ တင်ပြလေသည်။ ယခုအခါ ဦးသန့်ကို အာရှအာဖရိက ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးကပင် ထောက်ခံနေပြီဖြစ်ရာ ဆိုဗီယက်အုပ်စုမှ တစ်စုံတရာ အနှောင့်အယှက်ပေးရန် အခွင့်အရေး နည်းပါးသွားလေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် မစ္စတာစတီဗင်ဆင် တင်ပြသော အကြံအစည်ကို ဆိုဗီ

ယက်က ခြင်းချက်ဖြင့် လက်ခံလိုက်၏။ ယင်းကား ဦးသန့်ကို ဟမ်းမား ရှိုးလ်၏ သက်တမ်းကုန်သည်အထိသာ ယာယီခန့်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆိုဗိယက်အနေဖြင့် နောက်ထပ် ၅-နှစ်သက်တမ်းအတွက် ဦးသန့်ကိုခန့်ထားရန် ဆန္ဒမရှိသေးကြောင်း ပြန်ကြားခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

သို့သော်...၁၉၆၃-ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဦးသန့်ကို နောက် ၅-နှစ် သက်တမ်းအတွက် အမြဲတမ်းခန့်ထားရန်ရှိသောအခါ ဆိုဗိယက်သည် ကန့်ကွက် ခြင်းမပြုခဲ့ပေ။

၁၉၆၁-ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁-ရက်နေ့က အမေရိကန်မှ ကုလသမဂ္ဂ သံအမတ်ကြီး စတီဗင်ဆင်က ကုလသမဂ္ဂတွင် ပြောဆိုရာ၌ “ကျွန်တော်တို့ အယူအဆကတော့ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဟာ သူ့ရုံးအဖွဲ့အတွက် သူ့သဘောကျ လူဦးရေခန့်ထားနိုင်ခွင့် ရှိတယ်။ အခြေခံစာတမ်းနဲ့အညီ သူ့မှာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခွင့်ရှိတယ်။ သူ့လက်ထောက် အကြံပေးအရာရှိတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ခန့်ခန့်၊ မခန့်ဘဲနေနေ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်သင့်တယ်” ဟု ပါရှိသည်။ စတီဗင်ဆင်က ဆက်လက်၍ “မြန်မာနိုင်ငံသံအမတ်ကြီး ဦးသန့် မှာ ထူးခြားပြောင်မြောက်တဲ့ အရည်အချင်းနဲ့ သမာသမတ် အကျင့်အမူရှိ တာကို တွေ့ရတယ်။ ဆိုဗိယက်ရုရှက သူ့ကိုယာယီခန့်ထားလိုက်တယ် ဆိုပေမယ့် ကျွန်တော်တို့အမြင်မှာတော့ သူ့အရည်အသွေး သူ့ဆောင်ရွက်မှု ကို ထောက်ထားပြီး အမြဲတမ်းခန့်ထားသင့်သူ ဖြစ်တယ်” ဟု ပြောဆိုခဲ့ လေသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဦးသန့်အား ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရာထူး၌ လုံခြုံ ရေးကောင်စီမှ ထောက်ခံချက်ဖြင့် အထွေထွေညီလာခံကြီးမှ ခန့်ထားလိုက် တော့သည်။ ဦးသန့်ကား ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံး အဖွဲ့အစည်းကြီး၏ ထိပ်ဆုံး ရာထူး၌ ခန့်အပ်လိုက်ခြင်းအတွက် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းကပင် အံ့ဩတုန်လှုပ် သွားကြတော့သည်။ အမှန်ဆိုသော်...မြန်မာနိုင်ငံမှာ ကမ္ဘာတွင် လူဦးရေ အလွန်နည်းပြီး အကျယ်အဝန်းအားဖြင့်လည်း သေးငယ်လှပေသည်။ လူသိ နည်းလှသော နိုင်ငံကလေးတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ပါလျက် ယခုကဲ့သို့

ထိပ်ဆုံး ကမ္ဘာ့အကျိုးဆောင်ရာထူးကြီး၌ ဦးသန့်ကဲ့သို့သော မြန်မာလူမျိုး
တစ်ဦးကို ခန့်ထားပေးခဲ့ရာတွင် သူ၏အရည်အချင်းသည် အဓိကအချက်ကြီး
တစ်ချက် ပါဝင်ကြောင်း ငြင်းကွယ်၍မရပါချေ။

* * *